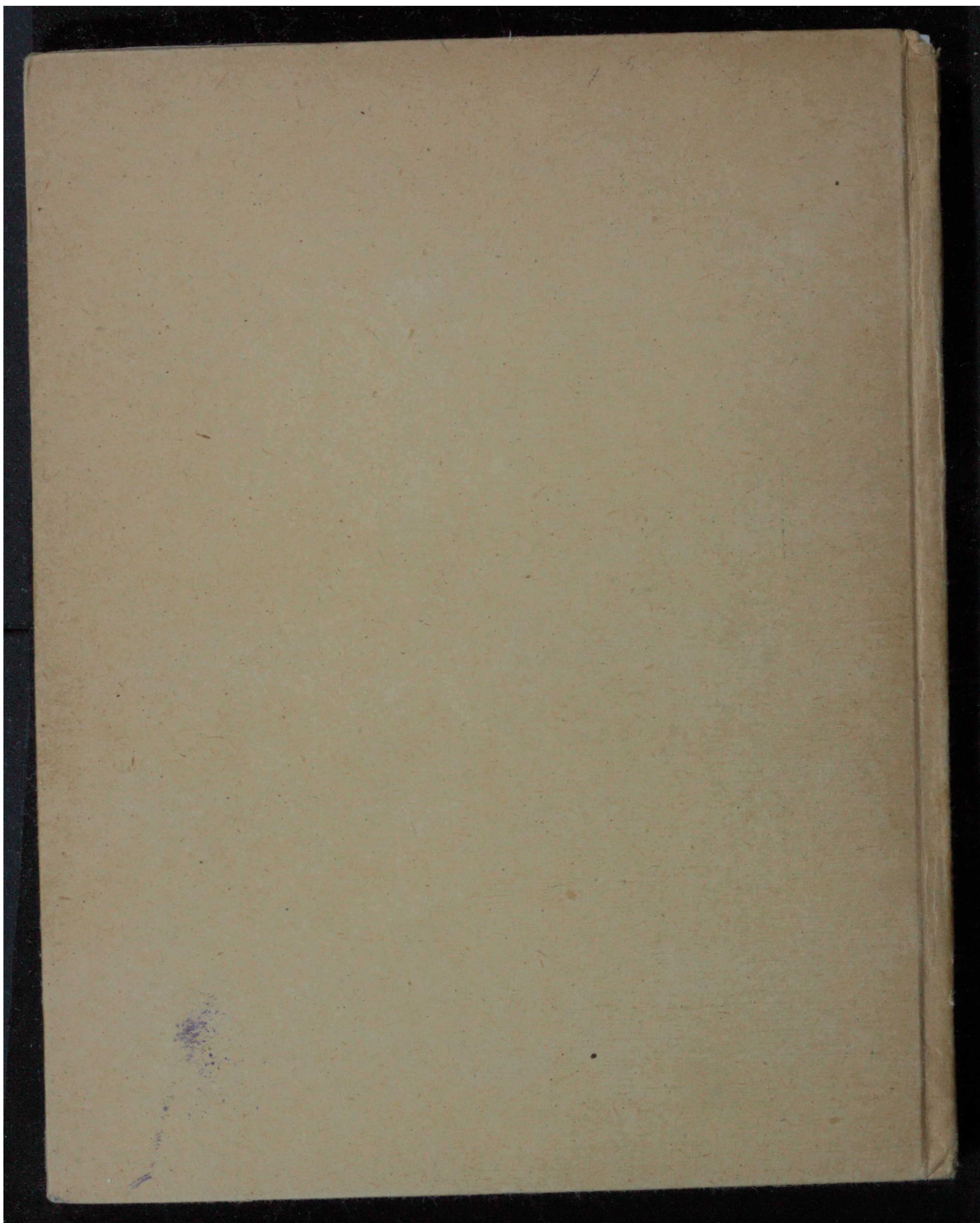
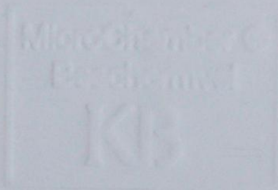

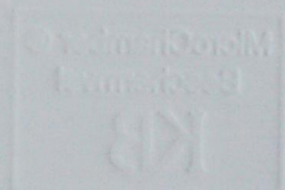

SPEL
van
TIISKEN VANDER SCHILDEN.

Op't ſpreeckwoordt:

Luy, Lecker en veel te meughen,
Dat zijn drie dinghen die niet en deughen.

TOT AMSTERDAM,
By Willem Ianſz. op't waeter, inde verguldе Sonnewyſer.
ANNO CIↃ IↃC XIII.

Voorreden / van twee persoonen.

Rederijcker. Kijcker, *een oudt man*.

ederij. GHy zijt wonderlijcke garen allegaer daer't nau//is/
En by namē dit jonge goet/en matroos/die te wōder gau//is :
Ghy slacht de hoenderen/dunckt my/ghy wilt enckel te boom/
Voort/voort/hier of : wel/hoe staet ghy nu dus loom ?
Knap of/ wat daer beneen is immers goe plaets. (maets/
Nu wel aen daer/ schickt wat/ de bancken zijn niet min voor dese
Als voor u luy/ om te kijcken/ daer ghestelt.
ijcker. Hey/ ghy Rederijcker/ 'tkost my oock een stooter/ aen gelt/
En ick stae hier soo bijster verdruckt/dat ick niet en kan sien/
ederij. Ey vrienden/doet toch soo wel/ (soo't eenichsins mach gheschien)
En laet dien ouden patroon toch voor/by't Toonneel.
ijcker. Och soo vrienden/ och soo/ 'ten waer gheen scheel
Waer ick die'k over veertich jaer was/of ick dan niet voor//sat/
Want ick doe scherp ghesicht/ en goet ghehoor//hadt :
Dan den ouderdom komt niet alle ghebreecken/
Ick kan qualijck sien/en men behoeft wel wat luydt te spreecken
Sal ick hooren/ och dus doet ghy soo dubbelt ondiest
Dat ghy een oudt man deur laet/die uyt rechte liest
Van RETHORICA, hem hier te komen vermant.
ederij. Och oude knecht valt niet/gheeft bestevaer toch eens de hant/
Dat hy niet en struyckel/ de wech is hier al wat oneffen/
En ghelooft/ dat oude luyd' er smacken/ dapper treffen/
Dus reyckt hem een hant/dat past wel voor de jeucht/
En't is een oudt man/ een over groote vreucht/
Datmen zijn jaren eert/ met behoorlijcke eer.
Neen bestevaer/ en set u daer noch niet neer/
Maer treet al voort binnen/en komt op't tooneel by my :
Misselijck waer ick een oudt liefhebber noch een plaetsje vly/
Die voor al wel dient te sitten/om met ghemack te kijcken/
Op de plaets/ daer veel andere sitten en prijcken/
Als menich die jong is en een paer stercke beenen heeft :
ijcker. Wie soud' voor een oudt man wijcken ? niemant is soo beleeft :
Och lieve vrient/ elck acht zijn selven/ nu veel te groot.
derij. Niet by elck/ maer wel by de meeste/ is de beleeftheydt doot/
Die de luyden eertijdts de oude bewesen :
Toch van de oude te eeren / worden die van Lacedemon ghepresen/

Die als haer eyghen ouders/ alle oude eerden.
Kijcker. Dat's Powetery/ (denck ick) dat verstaen de gheleerden/
Jck denck dat ghy dat verhaelt voor een parabel.
Rederij. Powetery houden de luyden onverstandich voor een fabel:
Maer dit leeren ons/ die daer loswaerdich van schryven/
Dat die van Lacedemon niet alleen t'huys sochten te gheryven
Haer ouder/ en meerder/ maer over al waer dat zy oock quamen:
En die anders doet/ mach hem met d'Atheners wel schamen;
Diemen van dit volck/ als ick u sal vertrecken/
Eens beleefdelijck/ over haer onbeleeftheydt/ hoorde begecken:
Want eens/ als die van Lacedemon eenighe van de haren/
Tot d'Atheners hadden gesonden / om landts saecken te beklaren
En van d'Atheensche raet gheleyt zijnde op een plaets/
Daer de Rederijckers/ of dierghelijcke maets/
Spelen souden/ of soo yet soud' werden vertoont:
Ghebeurden't dat een oudt man/ recht nae dese ghewoont/
Gheen plaets ghehadt soude hebben/ onder zijn burghery/
Dan elck wees hem onbeleefdelijcken voorby/
Al eveleens als nu doen onse beleefde quanten:
Doch die van Lacedemon/ die daer waren als Ghesanten/
En heerlijck gheset waren op een plaets seer rijckelijck/
Dit siende/ stonden zy op allegaer ghelijckelijck/
En ontfinghen de oude man by haer seer eerlijck/
Welcke daedt d'Atheners doen achten seer heerlijck/
En presen de Ghesanten met een seer groote gheneucht/
Over sulcken een by haer onbekenden deucht:
Waer op zy d'Atheners seer wel antwoorden/ nae mijn vermoen/
Segghende: ghy weet wat wel is/ dan wilt het wel niet doen;
Daerom op dat wy me voor sulcke niet worden gheacht/
Wil ick u oude leden hier gaen setten wat sacht/
Op dat u den tijdt (door onghemack) niet en verdriet.
Kijcker. Maer wat beduyt al dit schrift/ dat men hier dus siet/
Jck bidde dat ghy dat te segghen voor my niet en heelt:
Rederij. 't Zijn reghels van spelen/ hier te voren ghespeelt/
Reghels/ wel verstaende/ waer op de spelen zijn ghemaeckt/
De welcke/ alsmense proeft/ weetmen hoe't heele spel smaeckt/
't Zy dan gheestelijck/ waarlijck of in't sot.
Kijcker. Ghelijck de Rederijckers veeltijdt zijn vol schemp en spot/.
En besluyten't toch altijdt met de geck.
Rederij. Zy slachten al de werelt/ zy zijn niet heel sonder vleck.

Dat

Dan bestevaer ick wil u met dese plaets vereeren/
Het wordt tijdt (dunckt my) dat ick my gae steecken inde kleeren/
Om de luyden niet langher te laten wachten.
Kijcker. Soo sult ghy dan nu spelen/ sond' ick wel achten/
Daerom eer ghy gaet/ soo seght my den inhoudt van't spel:
Rederij. Maer 'tis van Tijsken vander Schilden/ die fyne ghesel/
Die om grooter huys te houden als zijn beurs vermocht/
Quade middelen/ om dat te onderhouden/ heeft ghesocht/
Te weten/ ruyten en rooven/ op burghers en op boeren/
Om zijn staet nae wil en wensch te voeren:
Maer daer is een lietjen of/ over veel jaren ghesonghen.
Kijcker. Dat's waer/ doen ick noch was een heel kleyne jonghen/
Had dat lietjen de naem al van heel out/
Ick docht dat dat al vergheten was/ en verkout/
En dat die dinghen/ door langhe jaren/ heel stilden. (Schilden/
Rederij. Maer bestevaer/ alle daghen komender nieuwe Tijskens van der
Die niet een hayr beter zijn/ als daer men van singt.
Kijcker. Volck/ siet dat ghy hem soo niet raeckt/ dat hy'er of hinckt.
Rederij. Nietemijt/ bestevaer/ wy schieten in't hondert/
Met een plompe bout/ daer hem niemandt af verwondert/
Want dat is de Rederijckers haer oude manier/
En die't dan al raeckt/ en maeckt gheen ghetier/
Dan houdt hem stil/ soo weet men niet wie de man//is.
Kijcker. 't Is wel niet juw gasten/ ick hoor wel watter van//is/
Ghy sult van Tijssen vander Schilden spelen/ die nu noch leeft:
Dan seght my of dit spel oock gheen reghel en heeft/
Terwijl de andren meest al een reghel hebben ghehat/
Rederij. Een reghel bestevaer/ jae/ siet dat:

Luy, Lecker en veel te meughen,
Dat zijn drie dinghen die niet en deughen.

Nu wel aen/ 'tis tijdt dat ick gae nae binnen/
Om't spel/ daer ghy om komt/ terstont te beginnen/
Dus bestevaer houdt u hier tot dat het spel is uyt/
Dat hem met het hanghen van Tijssen vander Schilden besluyt.

Perſonagien vande Voorreden.

Rederijcker.
Kijcker, *een oudt man, ſtaende onder't volck.*

Perſonagien van't Spel.

Tijſken vander Schilden.
Vroutjen vander Schilden.
Luy, *de knecht.*
Lecker, *de meyt.*
Ian Rap.
Ian Raps maet.
De Boer.
Roo Roe.
Waert.
Vrou onbeſcheyts.
Sangher, *een jonghen.*
Noch twee jonghers.

Tijſken vander Schilden, met Luy zijn knecht.

T.v.Sch. HIer ga ick vaſt dach an dach beſtropen de ſtraet met aers billē
En weet anders niet te doen/ als mijn mope goetjen te ſpillen/
Met een lupe leckeren hoop/ die nimmermeer verſaet//is:
't En was gheen noot deden't ſommighe/ die't haer ſtaet//is/
En die wat ghegraſelt hebben/ doeder wat te graſelen was:
Maer neen/'t gaet al even dom aen/al waſ'er niet inde tas.
Non fors oock/ laetſe ſorghen die borghen/ick ſorch niet een ſier/
Maer ſing mijn oude ſang: veel liever drinck ick wijn als bier,
Bier als wijn, wijn als bier, als ick het mach vergelden.
Luy. Dat meucht ghy wel Meeſter/ want 'tbeurt u ſelden
Dat ghy met een leeghe beurs loopt/ (al iſſer dickwils niet veel in)
En oft ſoo al was/ daer teghen ſtel ick u aerdich ghewin/
Met een blaetjen onder upt te trecken/ daer een upl niet op let/
Of met een ſteen naer u wil te ſetten ſeer aerdich en net/
Dat loopt op den taerlinck/ 'tis het ſpel zijn eys/
Daer ſouder anders veel/ in deſe magre peys
(Die toch niemandt goet doet) van hongher ſterven.
T.v.Sch. Soo veel my belangt/ick ſou de peys oock wel moghen derven.
Luy. Dat loof ick wel Meeſter/want u luſt niet veel te doen/
En nochtans ſal't moeten weſen/ſoo ghy u huys wilt voen
Soo heerlijck en lecker/als wy dus lang ghewent//zijn/
En dat en ſult ghy niet laten/of de werelt moſt op een ent//zijn/
Want daer zijt ghy veel te groots toe/en ſeecker te heerlijck.
T.v.Sch. Betrout my dat niet toe/ick ben van harten ſoo eerlijck/
Dat ick (eer dat het my aen mijn ſtaet hinderen//ſou)
'tLiever al inde Lombert brocht/eer ick die pet verminderen//wou:
Dan 'ten komt daer niet op aen/ick heb den aep inden arm.
Luy. Als ghy doet Meeſter/ ghy ſit wel te deghe warm:
Maer even wel is een menſch altijdt ſoo gheneghen/
Dat hy garen meer ſoud hebben/ quam't eenichſins gheleghen/
En altijdt het oogh heeft/ om tot het zijn noch wat te winnen:
Dan voor dees tijt iſſer voor u niet eerlijcx te beginnen/
't En waerje weer op't ambacht gingt/en dat ſou geen aert//hebbē/
En't oorloch heeft een gat/daer wy'er menich me beſwaert//hebbē/
Dus wilt weer op een wercken upt comen/ſal de peys lang dueren.
T.v.Sch. Weeſt ghy maer te vreē/ick ſal't haeſt ſo lāg hardē als mijn buerē:

't En

't En is gheen noot/wy moghen noch wel ruym gaen weyden/
'T Is noch veer vã lachen. Luy. dat sey de bruyt/zy sat en schreyde.
T.v.Sch. Wel Esel/ wat sal toch dit schieten en schocken beduyen?
Rust ghy u hooft/ men salder de klocken me luyen:
Siet dese guyt hier/ flus krijcht ghy een oorbant/
Of ick stoot u 'tgat uyt/soo wordt de galch u voorlandt/
Want die heeft toch recht sulcke rabauwen lief:
Raeckt ghy uyt mijn huys/ghy wort voorseecker een gaeuwe dief/
En sulck gheselschap wordt altijt van de Beul ghestraft.
Luy. 'k Weet wat ghy seggẽ wilt/ klimmẽ met een ladder in mijn graft:
Wel Meester/ ick hoop immers dat ghy my dat niet en gunt/
Dat noemense tot onsent hangẽ. Tijſken. So hebt ghy't gemunt/
Niet een woordt dat uyt u mont gaet/ of 'tis op het nies/
Ick sal u gaen leeren lesen (veughel) een ander les/
Dat loof ick juw/ ick sal wel maecken dat ghy my ghelooft.
Luy. 'k Sie watter of is: Een ydele beurs maeckt een beroyt hooft.
T.v.Sch. Hoe ist kaeckelaer? niet veel te preutelen of 'twordt u beurt.
Luy. Wel Meester/ ghy zijt seecker wel lichtelijck versteurt/
Ick en weet niet hoe 'k langher nae u sin toch kallen//sel.
T.v.Sch. Maer spreeckt alst tijt is/als ick u wat vraech/hoe/dit malle//vel/
En oock niet eer/ want mijn kop is my al wat kroes/
Ick hacker wel lichtelijck op. Luy. Smyten? ghy mocht de droes.
T.v.Sch. Ghy sult mijn sin doen/of soo niet/soo moocht ghy vreesen.
Luy. Wel aẽ Meester. Segt maer hoe ghy't hebbẽ wilt/aers sal't wesen:
Heeft het u wel opt aen mijn dienst ontbroocken?
Wat Meester/stoort ghy u aen een woort onverdacht gesproockẽ?
Dat beurt my al wat licht/want ick ben wat stijf inde kaecken.
T.v.Sch. Dat's waer Lichtmis/ maer flap inde saecken/
Ick sie wel ghy meent noch al dat icker me jock.
Luy. Ick en doe seecker niet/ die een hont smyten wil/ vint wel een stock:
't Is al aers alst pleech/ick mocht wel eer een potjen//breecken/
En boerten ick wat/ 'twas hoort toch dit sotjen//spreecken:
Maer nu duyd ghy't al ten quaetsten/wat of u daer toe//dringt/
't En is dat niet/ 'tis al wat aers daer u de schoe//wringt/
Ghy waert my garen quijt/en niet wel meughje my onberen.
Toch ben ick over de hant/soo laet my gaen/en dat met eeren/
Gheeft my mijn gelt/ick sie my hier wel een ander open:
Rechte voort soud' ickse hier wel met een natte vingher beloopen/
Die met my haer leste penninck verteeren//souden.
T.v.Sch. Een liefsjen treetter niet op/ dat men soud in eeren//houden.

Nu

Nu wel aen/past op den dienst/ghy hebt ooc over my geen klagen/
En soo ghy u voort aen/ als dus lang/ wel wilt draghen/
Soo sult ghy by my dueren/en wy sullen niet om't loon//kyven.
Luy. Dan most Leckere klaer oock by u met der woon//blyven/
Want sonder haer en lust my niet een maeltijt te eten.
J.v.Sch. Wel/wel/ wy sellender na lesen : maer knap/eer wy't vergheten/
Siet na Jan Rap/ die eelen baes/ mijn oude confrater/
Hy is ghemeenlijck aen't Meters huysjen/of op het Water/
En soect na werck. Luy. O bloet Meester/hoe breect ghy ooc wint?
Hy soeckt na werck/dan bidt Godt dat hy't niet en vint.
Maer als ick hem heb/wat wilt ghy dan dat ick hem sal segghen?
J.v.Sch. Maer soo hy wat doet/ dat hy't terstont laet legghen/
En komt by my inde Nieuwe kerck/ick moet hem spreken. binnen
Luy. Soo voort Meester? heb ick het niet ghedocht? gans eele weken
't Wil hier op't land waeyen/ ho 'tis nu voorseecker van't varcken/
Als dit volck gheen gelt heeft/ dan treen zy sarcken/
Anders zijnse een heelen dach met haer neus in't nat/
Tot Boeckjes of zijn buerman/ of buyten de stadt/
Aen den Overtoom/ of te Jaep Hannisses om een pan//ael/
En gaet dat over/ soo is voorseecker de man//kael:
En dan wast hoochtijt dat ick nam van hier//ganck/
Want ick ben ghewent alle daech te sitten op de bier//banck.
Jae/ jae Capiteyn/ 'k wed ghy slacht meest al de rest/
Dat het al op is/ en houdt niet een veer in u nest/
Hoe breedt dat ghy oock uyt comt/schier alle daegh met are//kleerk.
Gheen sorgh/ maer niet te hebben/ doet u wel spare//leeren.
Lecker. Maer siet toch/ daer goet stael is/ daer komt goet veughel/
Goeden dach Luy. Luy. Goeden dach Lecker / hier sal de pot de
(Wat dunckt u vrienden) verwyten/dat hy vuyl//is. (heughel
Lecker. Jck en gheloof niet datter inde heele stadt noch sulcken uyl//is/
Noemt ghy dat verwyten? dat ick u gheschickt en bequaem
Goeden dach wensch/ en dat by u Paeschdaechsche naem?
Luy. Jck hiet Vranck niehjen/ wat brabbelt my dese truy?
Lecker. Dat is wel beter naem/ dit zijn immer allegaer luy/
Hoe nae meent ghy dat ick u hier kom' verwyten u ghebreken?
Denckt dat ick de luy goe'en dach wensch/is dat qualijck spreken?
Dan ghy treckt het u an/hoe soumē u naem aers komen te weten?
Luy. 't Js waer propertjen/ ick heb u naem vergheten:
Dan kleuter ick mach my om uwent wil niet storen/
Want die niet doof en is/ moet een heelen dach soo veel hooren/

Dat het op een lutjen niet aen komt/dã krijcht ghy flus weer//wa
Soo houdt het my ten beſtẽ/noch krijt niet of ick u op u ſeer//trat
Lecker. Mijn op mijn ſeer? Jck en quam noyt daer ic my verachtẽ//ſach.
Luy. Nu/ 'tis een arm Schout/die zijn boeten niet wachten//mach.
Maer nichjen/laet varen dat/wy willen niet kyven/
Meent ghy noch lang/ by u Vrou/met der woon te blyven/
Of breeckt ghy haeſt op/ laet ick toch eens u ſinne//me weten?
Lecker. Neen ick ſeecker/ zy heeft my alte ſeer met minne//beſeten:
Jck ty van hier niet/voor't der altemael me ghedaen//is.
Luy. Jſt'er veer of/meent ghy? wie ſeyt dat het niet al ghegaen//is/
Jck heb een galch in mijn oogh/dan nu/ick mach ſwyghen.
Lecker. Wat meent ghy dan/iſt op? Luy. Jae't. Leck. Jae vuyle vyghen:
Hoe veer iſt'er of? Luy. Dat gun hem God/ſoo hebbẽ wy't ſeker:
Hoe ghelooſt ghy ſoo licht? den baes is maer een groot ſpreker/
Ghy meent datſe al gelt hebben/ dieder van roemen.
Lecker. Altijt heeft hy gelt. Luy. Jae blaeuwe bloemen.
Lecker. Soo heeft hy waer. Luy. Waer wilje met dit malle varcken//heen?
Had hy gelt/ hy en ging gheen ſarcken//treen:
Wat ſult ghy my wijs maken/dat paerde ſtront vyghen//is?
Hoe nae meent ghy dat het gelt ſoo licht te kryghen//is?
De luy ſchepender of/ ghelijck een Boer van een Koe.
Lecker. Nu/ nu/ kakelaer/ houdt u malle backes toe/
Hy behoeft de luy'er gelt niet/ hy heeft het ſelver ghenoch/
Jck weet daer wat of/ daerom iſt dat icker van poch/
Jck bẽ mijn Vrous malſte/daer is niet voor my verborgẽ in huys
Zy liet my noch giſtren kijcken/ een ſwaer goude kruys/
Met twee Kelcken/ wel ſwaer/ van klincklaer gout/
En wat heeftſe/ wel meer/datſe noch verborghen hout/
Om opſpraecks willen/ en om dat de luy ſoo ſnappen/
Altijt weet ick/datter noch zijn/een deel koſtelijcke Kappen/
Kerſoffels/Wierooock vaten/en ander ſulck ghedrocht/
Dat den baes al t'huys ghebrocht heeft met de Canariſche tocht:
En't heucht u oock noch wel/ van zijn ſware harnas ton/
En van't ander/dat wy eẽs op dedẽ ten twaelvẽ/by Noorder Son
Doe de bock/tot ſinckens toe ghelaen/ aen de wal//quam:
Of iſt u leet dat den baes de buyt doe niet al//nam
En betaelden zijn meeſters met het leeghe ſchip?
Van kael en heeft hy gheen noot/ſterft hy maer niet vande pip.
Luy. De pocken meent ghy/wel daer is hy niet vry//of/
Dat weet elck een wel/en hy is ſoo veer al/God zy//lof/

Dat

Dat hy't hem weynich kreunt/of zy hem dat verwyten/
Dat is gheen schant meer: Maer 'tsou my spyten
Dat sulcken eelen baes/ghelijck als hy//is/
Gheen goet meer hadt/ en als ick sorgh/ heel in ly//is.
Lecker. Ick mach gaen loopē/eer ick van u sorgh aende kouwe pis//raeck:
Hou bloet/doe't krijch was/was elcke hāt so goet als een mishaeck
Hy heeft ghenoech ghestolen/hy behoeft hem dat niet te schamen/
Al had hy aers gheen profyten ghehadt/als van de blinde namen
Soo was hy rijck: en hy is oock rijck/ick weet dat het waar//is.
Luy. Ick twyfelder aen/nichjen/ oft al soo klaer//is
Oft een duyf ghelesen had. Ghy houdt altijt u Meesters woort.
Lecker. Ick en gheloof niet of ghy hebt al wat wonders ghehoort/
Dat ghy den baes een rijck man acht te zijn sonder goet.
Luy. Dat is waer/pas eer dat ghy my daer quaemt te ghemoet
Stierde hy my om een blauwe bootschap en maecten hem 'tsoeck/
En hy hiete my Jan Rap halen/die rechten hanghebroeck/
Die hy (soo hy seyde) inde Nieuwe kerck soud vertoeven/
En inde kerck gaen luy van sobere proeven:
Hem pleechmen te soecken in een herberch of een aer bordeel.
Lecker. Wel babock/ is tusschen de Nieuwe kerck en dat al verscheel/
Wat een rechten bloet/weet ghy niet datse uyt hangt?
'k Wed met u/ om al vry een dicke duyt//quangt
Gaet'er eens heen/ghy vintse daer al by malkander//kitten/
Die man moet immers alle daegh achter de brander//sitten.
Wel lieve Vranck/ maeckt ghy daer soo veel werck//of?
Luy. Hy doet dat Leeutjen dee/die soende zijn moer op't kerckhof.
Een uythang bort? voor dat gat had ick my niet ghehoet:
Lecker. Dat loof ick wel/waer vontmen noch sulcken bloet:
Ghy siet maer offer een kan uyt hangt/al zijn dan de laghen//duer
Ghy sluypt maer in met den baes/'tgelt u de waghen//huer.
Wat kijckt ghy na de uythang borden/alsser maer bier en wijn//is
Met een moye meyt/of een aer goelijcke Trijn//is. (radijs
Zy hangen noch wel ander bordē uyt/dē Engel/S. Joris/en't Pa-
De quaetste huysen hanghen de beste teeckens uyt om prijs:
Zy doen ghelijck een deel/die met een schoonen schijn
Wterlijck toonen/ datse inwendich niet en zijn:
Maer daer is onsen baes lustich of/hy en is gheen schijndeucht:
Luy. Neen hy toch niet: want soo lang als mijn//heucht
Heeft hy hem niet gheschaemt / openbaer te gaen in een hoerhuys/
En oock altemet wel dronckē te komē met een moye moer//thuys.

Hy is van dat ſtof niet op gelept/ dat hy (gelijck zy meeſt allegaer)
Zijn dinghen ter ſmuych doet/ dan luſtich in't openbaer:
't Is een man ſoo eel als een punt van een turfmant.

Lecker. Jae wel/ en mijn Vrou/ wat dunckt u dat die niet en durf//quant?
Iſſe niet luſtich datſe ſulck eelder gheſelſchap voet?
Gelijck als u? Luy. Als u/pant daer de Lombert geen gelt op doet/
Alſt op een verwypten ſoud' gaen/ dan ſoud' ghy achter//leggen/
Wãt elc ẽ weet dat ghy niet deucht. Le. Kont ghy dat niet ſachter//
En als ic al niet en deuch/wat heb ic dã meer als ẽ gebrec? (ſeggẽ?
Daer teghen ghy veel/ luy/ dom/ en een groote malle geck/
Dat het noodich was datmen u in een kakelbonte kap//ſtack.

Luy. Nu wel nichjen/ een ſpeltjen daer by/ en daer me lapſack:
Wat behoeft al't volck van onſe deucht//te weten?
Ick ty nae den baes/ daer de tijdt wordt niet gheneucht// ghelleten/
Daermen ſingt/ ſpringt/ en altemet een biertjen klooſt.

Lecker. V bootſchap/Vryer. Luy. Die was my by gãſmacht al ſchier//uyt
Soo lang hebt ghy my hier aen mijn ooren ſtaen lellen. ('thooſt/

Lecker. Dat's waer achteloos/ ghy denckt om u droncken vellen/
Loopt noch al u beſt/ waer toe deſe ſammeling?
Knap/ doet u bootſchap/ ſoo raeckt ghy inde rammeling/
Terwijl het ſchaepjen blaet/ſoo verlieſt het een beet.

Luy. Dat's gang nichjen/ick wil Jan Rap gaen doẽ de weet/
Die lichlijck me ſal gaen/want 'tis recht ſulck volcx ſoecken. (ken/

Ian Rap komt uyt. Peſtilency. Le. So moet ghy wel ſeggẽ/maer g'en moet niet vloec-

Lecker. Wel wat iſſer ſoo ſchielijck? Luy. Hier komt hy ſelver an:

Lecker. Dat juweeltjen? Dat lijckt wel de rechte man.
Heeſt dat een Capiteyn geweeſt? men ſouder geẽ kint me verbaren/

Luy. Jae hy ſeecker. Lecker. Maer ick denck/ hy beetſe gheen blaren/
Onſe lieven Heer wil mijn mont bewarẽ/dat ic niet qualijc ſpreeck/

Luy. 't Is aen de luy niet te ſien/ of zy hardt kacken of weeck/

Lecker. Dat's de man niet. Luy. Swijcht woudaep / de man ſal't hooren.

Iã Rap. Ick ben juyſt op den tweeden Februarius gheboren/
Op de rechte Lichtmis dagh/ dat is een kennelijcke Sant.

Luy. Dat's waer Capiteyn/ op die dagh quamen wy me in't lant.

Iã Rap. Wel Vranck/ wel Klaertjen/ rijſt ghy uyt de aerdt?
Ghy ſoudt een bloot menſch ſoo wel maecken verbaert/
'k Heb hier al een poos gheſtaen/ en niemandt vernomen. (men/

Luy. Wy ſagen u wel: ghy keect vaſt om/ offer ooc een lagenoot ſou ko-
En juyſt iſt een paer volcx ſonder gelt/ dan weer ſonder kommer/
Hoe vaert het toch al? I.R. Wat moocht gy vragẽ/hoe ouwer hoe
krommer:

Komter

uy. Komter wat wercx uyt ? I.R. Jae ghelijck ick ſoeck inde kroech.
Die hem ſmorghens kleet/en ſavonts ontkleet/doet wercx genoech:
Jck ſoeck gheſelſchap/daerom behoefden ick wel veel goets.
uy. Dat's waer/want ghy maeckt malkaer ſoo broets/
Dat ghy't wel luſtich met malkaer ſoud verteeren.
Rap. Altijt met u baes wel/ die doet my dickwils bewaren mijn kleeren/
Want als ick by hem koom/iſt altijt/ beſte maetjen/ wacht/
De dagh valt te kort/ en wy verhalen't aen de nacht/
Sulcken beſuckten peck lap heeft hy voor zijn poort/
En als die warm wordt/ dan houdtſe ſoo verſoort/
Dat hy een banck van een hant dick wel ſou deur//ſitten :
Jck hoop wy ſullen haeſt met malkaer/ nae de oude ſleur//kitten :
Waer mach hy weſen ? waer of hy erghens ſteeckt in een gat ?
uy. Jck weetter u by te helpen : jae/ jae/ ſoeckt ghy dat.
Mijn baes heeft mijn ſeecker om de rechte man gheſtuert.
Maer hy is inde Nieuwe kerck. I.R. Dat's buyten in mijn oude
Daer heb ick mijn wijf ſoo dickwils me bedroghen : (buert:
Zy verſtont van de Kerck daermen preeckt/en juyſt waſt loghen:
Dat ſal mijn tweede herberch dan weſen/ van deſen dach :
Toch/daer woont nu weer een nieuwe Waert/die rekent gheen out
En by die ben ick garen/want zy borghen om neering/ (lach/
En gheven noch wel het eerſte pijntjen tot een vereering :
Jae ſetten een ſtoel met een kuſſen/ om de gaſten te locken.
cker. O wijf/ arme ſloof/ mach t'huys wel ſitten ſpinnen haer rocken/
En de koſt met haer handen ſitten winnen/ och arme ſloof.
Gaet vry heen ghy ſlet : aen dat oor bent ghy doof.
Offer noch wel ſulcken ſun inde heele ſtat//is ?
Rap. Wat kaect ghy? Luy. Zy droomt van ſchollen/zy eet garẽ plat//vis.
binnen.
cker. Dat mijn Meeſter noch wat doet/ dat en is gheen ſchant :
Verdrinckt hy wat/ hy betaelt het : maer zy ſetten't aende want/
En borghen't de goe luy of/al ſou wijf en kindren ghebreck//lyen.
Fy/ hoe mach mijn meeſter hem by ſulcken geck//vlyen.
Hy die een man is/rijck/machtich/op wie mẽ ſou een ſtat//bouwẽ/
En ſoect ſulckẽ volc/ die nau een nagel hebbẽ datſ'er gat//klouwẽ :
Jc denck niet of zijn wijf ſou bly weſẽ/datſ' altemet wat t'etẽ//had.
Met ſulcke omgaen : ick lieter niet ruycken/ daer ick geſeten//had :
Hoe komt de man/ op ſulcken volck/ toch ſoo verſot ?
Jck denck dat het is/ dat hy met haer druylt en ſpot/
En dat namen zy wel aen by't jaer/ om een vry ghelach/

Ghelijck zy doen/want 'tghebeurt van dach tot dach :
Dan deſe ſoetert/dan iſt eens een ander vaer :
En al om't gheniet van't ſmeer/lickt de kat de kandelaer. (veech
Jc mach mijn Vꝛou wel gaen ſeggē/ datſe ſeelen laet halen met een
Om/offe ſlus een vol vat onverſiens t'huys kreech
Soo hoeftſe't op ſtraet niet te laten legghen/ noch niet te ſluycken
Ghelijckſe dickwils doet/hoe nau de Jmpoſters oock ruycken :
Dan zy en iſt alleen niet/daer af hebben onſe bueren de rechte ſlach
Die de wijn in een bael t'huys krygen/by ſchoon lichten dach.

PAVSA.

TVVEEDE DEEL.

Vrou VVAer mach hy hier woonen/deſe rechte dꝛoncke ſnuyt/
Onbeſc. 't Js hier al op zijn rijcke luys/hier hāgt nergēs wat uyt
Daermen't aen mercken mach: dan heb ick't aers wel onthouwen
Soo iſt hier/of hier naeſt. Leck. Wie klopt daer? Onbeſ. Dē ouwē
Doet op en ſiet het : Dat is ſeecker al me een vꝛaegh/
Wie is daer ? 't Js waer/Vꝛou loꝛs/ dat ſelmen vꝛaghen by daegh:
Wat dunckt u van deſe luye leckeren hoop. Lecker comt uyt.
Lecker. Bent ghy daer alweer Vꝛou Onbeſchepts/wech/ loop/ loop
Mijn Meeſter is niet t'huys/komt op een aer tijt eens weer.
Onbeſc. kijckt toch deſe ſletvinck/ick ſeg u dat ick mijn gelt begheer/
Js hy nimmermeer t'huys/wat ſel my toch deſe feynt//quellen ?
Laet de Vꝛou dan komen/ of ick ſel de buyꝛt over eynt//ſtellen/
Jck en gae van hier niet ſonder gelt of ſonder pandt. Vrou cōt uyt.
Ioffrou. Wel vꝛoutjen/ hoe vaert ghy ſoo ? ſchaemt u wat/'tis ſchandt
Vooꝛ luy met eeren haer deuren ſoo te komen tieren.
Onbeſc. Js dat ſchandt ? 'tis ſchandt deur te gaen met een paer bieren/
Gelijck als u man doet/verſtaet ghy dat wel ghy rechte Vꝛou loꝛs:
Jck koom om't mijn ſpꝛekē/ghy durſt niet denckē dat ick met hem
Ghelijck are Waerdinnen doen/daer hy altijt in huys//is. (moꝛs
Ioffrou. Jae wel vꝛoutjen/meent ghy dat my dat niet wel een kruys//is:
Wacht noch een maent of een ding/een paertjen is onſe heer//niet.
Lecker. Vooꝛſeker niet/noch mijn Meeſter en is ſoo ſonder eer//niet/
Of quamenſ'er recht toe/hy ſouſer heel wel gheven : (ſchꝛeven.
Onbeſc. Recht toe? Leck. Ja recht toe. ick denck ghy hebt twee vooꝛ een ge-
Onbeſc. Dat doenſe in hoerhuyſen/maer ick hou op reyn ghewin//huys
Wat laet ghy u duncken ? Jck heb een bꝛiefken van't Spinhuys/
Dat en gheeftmen gheen luy/die quaet regiment//houwen.

Jck

offrou. Jck gelooſt wel/iſt waer : maer ghy zijt wel bekent//trouwen
ecker. Komt mijn Meeſter tot uwent/ſoo iſt'er ſeker al deghelijcke deech.
nbeſc. Dat en hoeft ghy ſoo ſchemper niet te ſegghen / ghy leckere veech/
Jck ben een Vrou met eeren/u Meeſter is maer een bordeel//brock.
offrou. Nu vrouwtjen hoe luyd ghy toch dus de krackeel// klock/
Wy en ſoecken niet te kyven/ maer met vrientſchap te ſcheyen :
nbeſc. Dat's waer pruym/komt ghy't ſoo of leggen met Jan van Leyen :
Gheeft my mijn gelt (ſeg ick) of ick ſmijt u glaſen//uyt.
offrou. Bedaert u lieve kint/waer toe dit tieren en raſen//luyt/
Wy zijn niet doof/ wy hooren u wel/ en wy verſtaen wel duyts/
De glaſen uyt ſmyten/dat doen maer een hoope guyts :
Begint toch dat niet/of ghy ſoud jammerlijck inde ly//zijn/
Dat ruypt de Schout ſtrac/dieder haeſt met zijn neus ſou by//zijn:
Dus ſtilt u tooren/en loopt toch knap//wech
Haeſt al je beſt nae huys/of de zoch loopt met de tap//wech/
Wat ſoumen ſoo lang voor de luy'er deur ſtaen kagaeyen :
nbeſc. Jck en ſel van hier niet/ ſonder mijn ſchandt/of u ſcha ſchaeyen.
ecker. Wech/wech/maeckt u voort/en ſtelt ons hier gheen remoer.
nbeſc. Neen/ wacht/ick loop ſtus de deur op de vloer/
Jou vleys dievē/ja jou geweldenaers. Leck. Wel hoe dus onguer ?
nbeſc. Hebt ghy't hert kōter uyt. Leck. je loopt metje hooft tegē de muer/
O lieve moer/ de deur is veel te vaſt in't ſlot/
Al je beſt nae huys toe/ ick loof niet of ghy bent ſot :
Ghy hebt groot onghelijck/ dat ghy ſoo ſtout en onbeleeft
En ſo dick kōt manē. Onb. Betaelt my. Lec. Oft mijn Vrou heeft?
Spreeckt mijn Meeſter an/komt het u/ hy ſel u wel betalen.
nbeſc. Hy ? hy mocht een kous/ wat iſſer toch van hem te halen ?
Heeft u Vrou ſoo veel gelts niet ? ſoo iſſe een dappere moer.
Jſt al ree op ? Jck ſie wel/ ſoo't quam/ſoo't voer :
't Gheſtolen goet en ſtreckt niet : Fy jou/ 'tis ſchant :
Jou beroyden hoop/hebt ghy gheen gelt/ſoo gheeft my pant/
Jck en gae toch van hier niet/ ſonder't een of't aer.
ecker. Hout daer is pant. Wel hoe iſt/bent ghy nu dan klaer ?
r deur. Sietſe nu eens ſtaen druypen als een natte kat.
Flux maeckt u noch voort/en houdt dit voor dat :
En iſt dat ghy weer komt/ſoo deck ic u warm met hout. binnen.
nbeſc. Dat leg ick in kennis/ick ſel't gaen klaghen de Schout :
Heb ick dat (ſeecker) voor mijn lang borghen ? binnen.
cker Loopt al u beſt/ſoo hebben wy altijt ruſt tot morghen.
nſter Wat docht u daer of/ Vrou/ was dat niet aerdich ?

Jck

Ick salse wel korte maecken/ en dat oock vaerdich:
Voor deur. Dat de luy meenen/ dat wy teghen gheen ongheneucht//meughen/
Seer wel/ die wat lust/ ick setter mijn deucht//teughen:
Soo mostmense hebben/ of zy souden u altijt//quellen:
Ioffrou. Maer lang borghen/ meyssen/ en is gheen quijt//schellen/
Daer me ist niet betaelt/morghen komtse my weer even stout//op:
Lecker. Zy begint het een reys/ soo smijt icker lustich met hout//op:
Ioffrou. Maer wat wil ick mijn laten aen een lap en een leur//kennen?
Lecker. Daerom niet Vrou/ maer ghy moetse van u deur//wennen/
Ist nu om een kleyntjen / schier of morghen wast om een grootjen/
En soud ghy na een vuyle beck vragen/soo leyden ghy't lootjen.
O Vrou/'ten most niet eens aen u kouwe kleere//raken.
Doet mijn raet/en gheest niemant niet/ soo hebt ghy Heere//saken/
En dan moocht ghy gaen ghestickt/gheprickt/en gheperelt:
Want onbeschaemde luy/ hebbē toch het derdendeel van de werelt.
Scheyter soo niet of/ weest soo haest niet in't verschieten/
Laetse vry wat achter aen loopen/ 'tsal haer ten lesten wel verdrietē.
Ioffrou. Maer/ meyssen/ wie sou dagheliycx sulcken ghequel//lyen?
Lecker. Wat Vrou/ zy konnen't qualijck van u vel//snyen:
En die't enckel hebben wil/ die moet u met recht//an:
Daer teghen stel ick u Procureur/dat en is gheen slecht//man/
Die hout u qua saeck/ lichtelijck met loghens staende/
Of met aerdighe trecken/ een jaer langh gaende/
En de luy ontsien haer die sware moeyten/ en groote tijt:
Want als het dan ten lesten/ noch al lang ghenoech lijt/
En men meent wat te ontfanghen/soo is al de rest deur/
Hier aē een Steboo/ginder aen een Klerckjē/daer aē de Procureur:
Soo datmen wel mach segghen / die wil gaen dingen om een Koe/
Die blijf vry t'huys/ en gheefter noch een toe.
Daerom en betaelt niemandt/ Vrou/ al quam'er noch elf/
Beter een goet vriendt verleghen/ als de man self:
Want als wy't al ghegheven hadden/en self niet inde sack/ hielen/
Soo mochten wy gaen loopen/ te landt uyt/ met kackhielen:
Want een arm mensch/ die is seecker te deerlijck:
Maer die goet heeft/al komt het ander luy toe/die is eerlijck/
Verstandich/kloeck van beleyt/en komt wel tot groote staet.
Wat hebt ghyder me te doen/ of't volck u haet/
Als ghy maer goet hebt: men seyt toch/ Alst Godt behaecht,
Ist beter benijt, dan beklaecht.
Want die beklaecht wort/dat's ghemeenlijck een arm bloet/

En

En niet die ſtaet/ om ſtaet te ruylen/ en is niemant ſoet:
Maer daer en wordt niemandt benijt in deſe tijt//ſwaer/
Of de nydighe wond' ſelver dat hy't//waer:
Dus die quaet van u praten/ die luy zijnder pover// aen:
En't is maer klootjes volck: en dat ſal te met wel over//gaen
Als ghy kindren te vryen krijcht/daerje veel me moocht gheven/
Hoe't gewonnen is/ſtaet juyſt voor haer voorhooſt niet geſchreven
En van duyſent nau een/ die daer nae ſal vraghen:
De luy hebben in't goet alte grooten behaghen.
't Is/ benje hoer/benje dief/hebje goet ick hebje lief.
offrou. Wy hebben daer ghenoech of/dit ſel't hem ſoo wel doen.
Ick denck dat u Meeſter haeſt t'huys komt/'tis by de noen/
En vint hy't mael niet ghereet/ſoo ſal't krackeel//zijn:
ecker. Neen Vrou/daer om en ſel van daegh gheen ſcheel//zijn/
Die ſit al vaſt/ghy krijght hem niet t'huys voor t'abont by dronc- (ken:
offrou. Ick loof niet of zijn vaer was een Snuit/en dat hem de voncken
In de keel ghesprongghen zijn/Godt zeghen ons voor ſulcken dorſt.
ecker. Wat Vrou/laet hem drincken/en ſmeeren wy de borſt
Met een lecker beetjen/ dat ick u weet te bereyen/
En wy ſellen hem als de eene Koe de aer (al etende) verbeyen.
offrou. Soo lang als ick u heb/ſoo eet ick lecker/en leef ick//blijdt:
En daer by ſulckẽ man/die ſoo garẽ 't broot met de deuvick//ſnijdt.
ecker. Dat's oock waer/ghy hoort van hem nimmermeer eenich bedil:
Maer je doet watje denckt/en je leeft nae jou vrye wil:
Hy ſlacht de aſſchevijſters niet/die de gorten in de pot//tellen/
En haer wijſjes (met jeloerſheyt) ſchier half ſot// quellen/
En haer altijt achter aen zijn/en een grinnich ghebit//bien.
ffrou. Die man heb icker niet an/hy mach altewel wit//ſien:
Men ſou't niet ſeggẽ/daer't ſulckẽ drolgen ſater//ſchijnt. binnen.
cker. Iſt niet waer? En hy mach wel lyen dat de ſon in't water//ſchijnt:
Ghy bent wel gheluckich/ hy mach gheen quaet van u hooren
Datje hem ſeecker verloort/ met bay jou ooren/
Ghy verloort twee goe vrienden/ja ſoo goet alſmen vinden//mach:
't Is ſulcken fraeyen quant alſmen op zy binden mach:
Ick ſachmen altijt met ſulcken propertjen haeſt moe// te leven:
Want 'tis recht een man/om op een man toe//te gheven.
frou, Nou/nou/in huys meyſjen/ghy hebt al wat te veel kaecx/
..a uyt
..kende. En ſtopt u mont met eten/of heeft het hier niet veel ſmaecx?
cker. Wat een klap Vrou/ick ben immers ſelver kock van de ſoo/
Ick koock het ſoo'ck't eten wil/aers heb ick het noo:

Vrou binnen. Want aer luy en gheven een ding nimmermeer zijn vollen eysch:
Maer wat ick toe maeck/ 'tzy van vis of van vleysch/
Ick koock het lecker/ 'k mach gheen struyf om een ey bederven:
En niet kosten te doen/ sel ick het by dese Vrou niet haest verkerven:
En dan soumen een wetsteen koken/ dat het sop wel smaken//sou.
binnen.

T.v.Schild. sittende in't ghelach met I.Rap, en zijn knecht.

T.v.Sch. Jae wel Jan Rap/ wat raet/ hoe sellen wy't best maken//nou?
Hebje gheen gelt/ noch hebje gheen gheloof? dat is qua ty.
Iã Rap. Wat Capiteyn/ helpt my dese reys uyt de ly/
En eer de Waert komt reeckenen/ soo lient mijn een kroon:
Luy. Op onse lieven Heers doodt. Tijſken. Dat komt seecker schoon:
Lienen? ghy most eerst vraghen/ of ick wel soo veel had/
En dan sou wat lienen Jan Rap/ dat ben ick al sat:
Want wat ick u lien/ ghy en gheeft my nimmermeer wat weer.
Luy. Wat Meester/ daer voor benje weer mijn Heer.
T.v.Sch. Hout toch u mont/ moet ghy'er dan altijt met u kloet in//vallen?
Luy. Hoe sel ick het toch langher nae dese man zijn sin//kallen?
T.v.Sch. Alle gecke laet varen/ seecker Jan Rap/ ick en heb gheen gelt/
Hoe raken wy best uyt het lach/ dat de Waert ons niet en schelt:
Wat dunct u/ souden wy wel geloof hebbẽ/ dat wy vã lant//pordẽ/
Iã Rap. Ick sel altijt om mijn gheloof niet ghebrant//worden/
Want ick en hebt niet/ dat seg ick u goet ront uyt.
T.v.Sch. Soo sitten wy suyverlijck en proncken ghelijcken de bruyt/
En ick en sou mijn mantel niet garen voor't lach//laten.
Iã Rap. Jae wel/ wat soudt beduyen dat wy hier al den dach//saten/
Wy souden't gat grooter maken/ en even wel moeten betalen.
T.v.Sch. Wat betalen? daer't niet en is kennen't qualijcken halen.
Luy. My benuwt of zijt soo of sellen legghen met kackerlacken.
De kan is uyt Meester/ wilt ghy geẽ bier meer/ so tijt an't tabackẽ:
Treckt wat ter handt/ 't lijckt aers of ghy sat en suften.
Of bedrijft ghy (om de tijt te passeren) eenighe klusten/
't Is schant/ wat mach de Waert dencken? dese luy klincken//niet/
Offe doot zijn? geest malkaer 4 blaetjes/ want spelers en drinckẽ//
Al komt hy dan eens kijcken/ hoe/ soo is hy ghepaeyt. (niet:
T.v.Sch. Een tabackjen seecker/ daer praet ghy al goet beschaeyt/
Loopt knap/ segt de Waert dat hy't ons bestelt.
Iã Rap. 't En is niet noodich dat ghy de Waert daer om quelt/
Ick hebse by my/ dat ghy dierghelijcken noyt hebt ghedroncken/
Di

Die eerſt verſch aen komt/ die is der Heer gheſchoncken.
T.v.Sch. Knap haelt een kaers/ſe is ſoo degelijck als ick opt hier//ſach/
Iã Rap. Wy behoeven gheen kaers/ick heb een excelent vierſlach/
Met boſſekrupt en lont. Tijſken. Ghy bent ſeecker aerdich/
Iã Rap. Dat ghy dat meent/ſeecker/ick hou mijn tuychjen vaerdich:
Wat dunckt u Capeteyn/dat krupt vijſt.
T.v.Sch. Neen/ghy bent een fray gheſel/ghy bent waert datmen u pꝛijſt.
Jck en weet niet hoe ghy luy malkaer ſoo mal mooght bꝛoen/
Dat waerje gaet/ waerje ſtaet/ dit ſtinckende werck moet doen/
Waer ick met u koom/ſtrack hooꝛ ick u van taback roepen.
Iã Rap. By get Capeteyn/ick ſouder mijn leſte gelt wel in verſnoepen.
T.v.Sch. Jck niet/noch ten ſtaet oock niet ſeer in't Doctoꝛen//lof:
Iã Rap. Zy ſpꝛeeckender als een deel plompe doꝛen//of:
Wat verſtant hebben zy'er of/ ick ſeg dat het gheſont//is
Vooꝛ pijn in't hooft/en vooꝛ tantſweer/ die daer me terſtont//is
Moptjens gheſtilt: taback is een dief in haer neering.
T.v.Sch. Wat gheven jou de Doctoꝛen wel 's jaers tot een vereering/
Dat ghy de taback ſoo pꝛijſt/en houdt haer wooꝛt// ſoo?
Iã Rap. Jck weet wel dat het dat volck hooꝛt//noo/
Al pꝛatenſe als Burgman/ſe ſellen my de rug niet rau//quellen/
Se ſellen haer vingheren aen mijn gelt oock niet blau//tellen/
Jck weet alſoo wel wat gheſont is/als zy met haer vyven/
Jck en weet niet wat zy by de ſiecke luy bedꝛyven/
Aers als een dꝛanckjen gheven dat wel bitter en leelijck//is
Dã hebbẽſe pas ſo veel gedaẽ als 2 ſtõmmẽ ſeggen dat relijck//is:
Jck hou my by meeſter Kackedoꝛis/dat is een verſtandich barbier
Dat is een man/ 'k gaffer een vaen om had ick hem hier/
By gans vier/hoe ſou hy van de Doctoꝛen wat of//legghen/
Doctoꝛen ſeyt hy (en na mijn dunct en kan hy't niet te gꝛof//ſeggẽ)
Benne maer bloets/bꝛengtſe reys by een gebꝛoocken bien: (geſiẽ:
Daer ſtaenſ'en kijckẽ/dat moet eẽ barbier doẽ/ zy hebbẽder niemãt
Die pꝛijſt de taback oock/en zy ſouwen wel ſeggen/t'is rottekrupt.
Een Doctooꝛ is inde werelt/ghelijck een geck in een Sotteklupt/
Daer lachtmen om/ en ſoo doetmen oock om heur.
T.v.Sch. Gans wolven Jan Rap hoe gajer oock nice deur/
Ghy en meeſter Kackedoꝛis/ 'k weet niet wie beter gꝛoven//ſou.
Wat ſou hy verſtaẽ? hy ſeyt het altijt ſelf/waſſer nu volck die't lo-
Dan ſtondẽ zijn ſakẽ ſchoon: maer nu zijn't maer leurẽ: (vẽ//wou
Toch wat raet Jan Rap om nae huys te peuren?
Laet ſien eens/hoe veel ſtaet'er wel aen vier.

 Niet

Iã Rap. Niet meer als acht vanen/en dan een paertjen voor't vier:
En reeckent hy dan noch een paertjen goet/ſoo iſt'er neghen.
T.v.Sch. Wy moſten bedencken/ hoe wy't hier beſt veghen/
Op dat wy ſonder veel te gevẽ/ ons aerdich uyt de knijp//ſwaeyen.
Iã Rap. Al reeman/iſt daer mee te doen/ick ſel wel een pijp//draeyen/
Die ſoo abel ſel weſen/dat hy gheen arch ſal giſſen.
T.v.Sch. Hoe nae vriendt (buyten deur) eens gaen piſſen/
En my dan voor't lach laten? Neen/dat gat voorje//niet.
Iã Rap. Laet my begaen/ick ſelje niet bedriegen. Wel hey/hoorje//niet.
Waert. Wat belieft mijn Heeren. I.R. Maer wy maken malkaer hier mal/
Wy ſouwen om een hayr wat kolvẽ/ wiſtẽ wy raet om kolf en bal.
Waert. Die heb ick beter als Iſack/ twee de beſte van allen/
Met een netjen/ vol excelente ballen:
Ick ſelſe jou gaen halen/maeckt een tonne biers in't lach.
Iã Rap. Doet de deur toe/daer gater een uyt. Wa. Mijn docht ick het ſach/
Dat heeft noch zijn oude ſmaeck. Tijſk. Hou daer/hy wil ghedra-
ghen//weſen. Waert binnen.
T.v.Sch. Daer ghy komt (veughel) mach de Waert wel voor zijn gelagen//
Byloo vriendt/ghy maeckt het hoe langher hoe grover. (vreſen:
Iã Rap. Sus/ſus/roept gheen hey/of weeſt'er eerſt over.
Smacken wy't in een aer praetjen: 'tis even wel goet mout/
'k Wed met jou ick ra van wat Brouwer dat de Waert brout. uyt.
Waert. Souje? Proeft eens an/dat is uyt een verſch vat.
Iã Rap. Neen Heer waert ick wachts/walghje van jou eyghen nat?
Waert. Geluck dã/ick ſel dit ſtaertjen uyt de kan//klarẽ. de Waert drinckt.
T.v.Sch. Soo ſiet/drinckt datje ſteent/ſoo mooghje voor man//varen.
Waert. God zeghen jou bier: kenje nou proeven? ſoo proeft dan gaeu/
T.v.Sch. Wachtje voor den droes. I.R. Dat is bier uyt de Paeu:
En te voren waſt van't Swaens hals. Waert. Ja wel/ 'tis waer/
Ick ſeg/ 'tis ſeker wel gheproeft/elck is inmer beter als aer.
Alſje nou wilt mannen/ſoo ſlaet het balletjen.
Iã Rap. 't Is nou veere noech/ick heb de muys al in't balletjen/
Dit ſel de man weſen/ die jou betalen// ſel.
T.v.Sch. Hy dient wel gaeu te weſen/die my wat onthalen//ſel.
Hey ſa/wacker voor heen knecht/en ſiet waer hy ſtuyt: W.binnẽ.
Hou daer Jan Rap/dat is luſtich voor uyt.
Kortje: ſie dat is gheſlaghen en ghevelt/'tis ſoo recht voor de poort
Oft met een lijn geſchoren was. I.R. En dat heb ick ghehoort/
't Is an/ſiet daer noch 'tmerck: vraecht het jou eyghen knecht.
Luy. Ja; 'twas an Meeſter. Tijſ. Ick ſcheper uyt/ghy ſlaetme te recht.
Jan

Jan Rap wat dunckt u/ wil ick de knecht weer om ſtieren
Om een kruyck van een vaen/ of van vijf of ſes bieren:
Hy denckt toch nou gheen arch/ en daer is gheen verbeuren//an.
ã Rap. Wel jae dat's goet/ terwijl ſellen wy peuren//an/
Hier om den hoeck/ dat wy maer uyt de ooghen//zijn/
Dan ſel de Waert niet eens dencken/ dat hy ſal bedroghen//zijn/
Dus laet Vranck heen gaen/ om een paer vaens kruyck/
Die lappen wy ghemackelijck (onder wegh) in onſe buyck/
De kolven/ de kan/ 'tgelach/ wy makẽ hem 'teen met het aer//quijt;
.v.Sch. 'tGhelach dat gater mee deur/ maer 't ander goet/ dat waer//ſpijt/
Dat ſellen wy hem weer om beſchicken/ miſſelijc wie ons ontmoet.
ã Rap. Wat den een of den anderen Boer/ dat is de rechte voet/
Soo mach hy hem dan met een voor 't ghelach//houwen:
Of hem de huyt vol ſlagen geven/ 'k wou ick hem al ſach//touwen.
Knap/ de knecht op de bien/ en wy moſten hier niet toeven.
.v.Sch. Neen toch/ want de Waerden zijn veel/ al arghe boeven.
Sa Vranck/ als een man/ luſtich over u koten/
En haelt ons een pul/ diemen met de voet niet ſou om ſtoten:
Wy ſullen hem deur ſtrijcken/ die beſuckten roffiaen.
uy. Alſje wilt Meeſter/ dat is garen ghedaen:
Maer waer ſel ick jou vinden? dat moſt ick weten:
.v.Sch. In 't Regeliers hof ſellen wy wat gaen ſitten eten/
En daer u verwachten/ gaet nu eens luſtich uyt u tret.

Tijſken vander Schilden en Ian Rap gaen binnen.

uy. Wat dunckt u vrienden/ van ſulcken aerdighen pret?
Waer vindjer noch een/ die met de luy ſoo kan//teulen?
Hoe dunct u/ ſoudẽ de Rederijckers daer niet wel een ſpel vã//ſpen-
Ick hou jae: 't en was niet meer als dat zy 't wiſten. (len?
Ick mach wat raſch gaen loopen/ om of wy malkaer miſten/
Soo ſou 't verpeutert zijn/ en met den baes heel onklaer.
y klopt. Hou Heer waert/ tapt mijn eẽ groote cruyck/ en ſchrijft het by 't aer.
Waert
mt voor. Tapt van 't beſte datje hebt/ op dat ick in gheen ſcha//raeck.

De Waert gaet binnen, en ſpreect deſe woorden binnen zijnde.

aert. Van 't ſelfde natjen. Luy. Maer dat had een na//ſmaeck.
aert. 't Is wel met jou/ 'tblijckt wel dat het niet goet//is.
y. 't Is ſeecker al Heer waert/ om dat het lecker en ſoet//is
Latenſe meer halen/ om de borſt te ſmeeren.

De Waert inde deur ſtaende, ſeyt: en gaet weer binnen.

aert. Dat's al goet/ laetſe ſoo veel halen alſſe begheeren.
y. Jae maet/ hoe luttel kenje dit volcx treecken;

Hoe sweet ghy/'k wed ghy morghen wel aers sult spreken
Als haer schelmery met u schaed' komt in't openbaer.
Hoe setten zijt in/ met eer en deucht het nieuwe jaer.
Och lieve bloet van gansen/laet ghy u soo kappen
Ghy moet al argher wesen/denckt ghy aers lang te tappen:
Of als de Biersteker hier sel meenen wat te halen
Soo selje een vroeghe Map maken/en met het bedstroo betalen.

PAVSA.

DERDE DEEL.

Luy. AL had hy een bort voor zijn gat/soo moet hy nu voort/
Want een man is seker niet beter als zijn woort:
Sounne wat beloven en houwen't niet? dat was schandt
En oock scha/want se hebben elck al vry wat op de handt.
Siet ghy't nou wel/komt het niet altemael op mijn segghen uyt.
Lecker. Wy sellender evewel blyven. Luy. Danck heb de eele vryhuyt.
Sulcken ketel sel zijn selven altijt ten wil'gen danck//schuymen.
Lecker. Ken hy dan niet gaen/of moet hy met een stanck//ruymen?
Ghy stuert mijn immers om geen dackschaer? (ghy zijt toch so een
Luy. Om een dachschaer? neen seker/ 'tis als ick jou vertel/ (gesel:
Ick sel selver mee gaen/ om te sien hoe't spul sel of loopen,
Lecker. Wel hoe soudt aers/de Boer sel't moeten bekoopen:
Maer wie bedocht toch dese loose guytery?
Luy. Maer Jan Rap. Lec. Dat's noch een worteltjen vande ouwe bry-
Luy. En den baes was't/ nichjen/die't desen schalck//riet/ (buytery.
Lecker. Een paer volck/ick viel om de keur vande balck//niet:
Luy. Noch ick Klaertjen/al wasse dertoe noch eens soo hoogh.
Lecker. Daer Jan Rap de best is/seg ick dat de slimst niet en doogh:
Maer waer sel't hier toch te doen wesen? 'k wou dat ick het al sach:
Luy. Maer hier nichjen: siet daer komt den Kinckel al voor den dach/
Boer cőt wt. Souje niet wel verlieven op sulcken stick?
Lecker. Hoe bekijckt hy zijn selven/hoe is hy in zijn schick?
Maer eelen baes ick ducht/ 'ten sel soo niet vergaen:
Met horten/ghelijck de varckens pissen: daer blijft hy weer staen:
Wat een lijfrock: wat een broeck: en wat een ouwe//tas.
't Is bylo een gast/ of hy uyt een dijck ghehouwen//was.
Die yemant een Boer schuldich was/sou met hem mogen betalen.
Luy. Wel denck ick/wat of hy daer uyt zijn broeck sel halen?
't Is (by mijn solen) een beurs met gelt.

Wat

Wat segje daer of/is die Huysman qualijcken ghestelt?
Siet daer/hy stoffeertse noch beter/wat segje van die loer?
Word'je noch niet amoreux? Le. Ja op't gelt/maer niet op de Boer.
Mick een reys/ 'k wed hy steeckt de beurs weer by de puts.
Jae/jae/Huysman/daer schuylt een boef onder die muts.
Daer ken niemse best bewaren/en wie sou daer de greep//mienen/
'k Weet niet/kond menich die wel bewarẽ/ s'en gingẽ so niet sleep//
Kom nichjen/eer de Waert uyt kijckt in't ghesicht/ (bienen.
Soo laet ons wat aen een zy gaen/of de boevery komt in't licht.
Men mach wel segghen/ 'taventuer is ront/
't Loopt den voor by/ en den/ en aer inden mont/
Hou jou toot-tolf ghy selt u kin//besabben:
't Is waer schollevert/ wel wat let u te ginnegabben?
Kijckt toch die soete vaer/ghy selt al mee//lollen:
Siet toch hier een reys dese besuckte stepollen.
Wel wat isser toch te doen/ben ick sulcken moyen fatsoentjen/
Soo komt dan hier ghy bolle mayt/ en gheeft my een soentjen:
Stae'ck juw soo wel an/ set my vry in u bedste/ ick gheef u verlof/
En laet'er een nae maken/of ick maecker een van't selfde stof.
Sietse nou en reys sitten en kijckẽ: ho/ho/ wilje tegẽ een Boer//an
Die ken soo wel een mont op doen/ als een voerman.
Lachje omme/of geckje meme/hoe sel ick het verstaen?
Wat dunckt je van me/ kijcktme vry te deghen aen/
Ick ben noch te nemen/Godt behoed'me voor de kraeyen/
Ghy lachter wel om/en ick souwer wel om schraeyen.
Wat ick seg/ ghy lacht/ ick moet wonderlijck bespraeckt//wesen/
Wat een volck/ ick loof niet of je moet al lachendẽ gemaect//wesen:
Trouwen/ dat gaet selden niet gnorten toe: niet waer malloten?
Al gheschiedt het ghemeenlijck/met horten/met stooten.
Ick sie wel dese praet/ sel hier niet willen vallen:
Want datje niet garen doet/daer hoorje niet garen of kallen:
De stelup menghender de vlag niet wel of hooren voeren.
En wat isser evewel al/hoe nae makense de Boeren?
By gans vier/'tis tijt dat ick't al mijn best stel op der loop/
Eer ick mijn ey vergis/ met desen mallen hoop/
En koom dan te nacht/ghelijck een droncken Boer//t'huys/
Want ick hier by ergẽs/ noch heb te doen in een hoerhuys: (hebbẽ
Trouwẽ/aers niet als dit goet thuys te bestellẽ dat de luy gelient//
Daer me sel ick dan niet veel min als een paer vaẽ verdient//hebbẽ:
Een paertjen kreegh ick in mijn handt/en daer was noch haest een
vaen in de kan:
En

En tapt dan de Waert een paertſen/ſo loopt het op een paer bak an.
Laet ſien/ waer moet ick hier ergens weſen/ ſchat//ick?
Hier mach ick het ſtrijcken : hou daer dan/daer ſat//ick.
De Boer klopt. Wel hou dan (denck ick) iſſer niemandt in?
Waert. Jae volcx ghenoech/een moye mayt/met een ſoete waerdin.
Boer. An de helft ghenoech : ſoo hebje wel wat voor't draghen :
Waert. Komt maer in huys. Boer. Neen/ ick ben moe van draghen/
Alſſe wilt ſoo moochje wel een reys tappen.
Waert. Dat hebt ghy wel verdient/ghy ſoudt vry klappen/
Daer hebt ghy immers wel een goe groote kan inde hangt.
Boer. Se is leech/die hetmen allijckwel een ſteman met dit goet ghelangt
Dat ickſe hier ſou brenghen/ ſie'ck aers wel :
En nou denck ick dat ick eens een paertjen toe drincken ſel.
De Waert taſt om de hoeck vande deur, en gheeft de Boer een vol bier.
Waert. Jae't Huyſman/ 'tgoet hoort my : ſiet daer een vol bier :
Boer. Dat ſel icker in gaen ſetten met een ſlier. de Boer drinckt.
Waert. Huyſman ick dronck liever met jou/als met een nochteren Kalf :
Ghy quijlter altijt niet in. Boer. Al waſſer noch aer half/
Jck ginger me deur/al warender noch twee ſulcke kannen.
Waert. Of ickje noch eens tapten/wat duncktje ſouje't vermannen?
Boer. Jae luſtich wel/doe'k het niet/ick ſel't dubbelt betalen.
Waert. Laet ſien dan/ick ſelje daer op noch een volletjen gaen halen.
Boer. Dat is ſeecker een eelen baes van een Waert/
Onſe ſuyrmuyl ſit altijt en tiert en baert/
En't luſt hem nau dat hy een menſch een goet woort//gheeft.
Siet toch hoe degelijck dat onſe lieven Heer mijn gebedt verhoort//(heeft :
Jck heb mijn botter (wel te deghen duer) verkocht/
Die boven wat leeck : maer onder waſſe wel onbeſchoft :
En mijn eyeren de drie een braſpenning/en raeck offer een goet//is
Dan ſe hebben't toe/ offer altemet een vol vleyſch en bloet//is :
Deſe luy eten garen wat jongs/al quam't van een ſoch/
Latenſe de Kuyckens eten/die bennen altijt jong ghenoch.
Waert uyt. Wel Huyſman/ dochtje niet dat ickje ſchier vergat :
't Bier was kimich/ick ontſtackje een verſch vat.
Proeſt een reys hoe datje dat mout mont. de Boer drinct.
Boer. Jck ſou ſoo wel ghebeten worden van de Delfſche hont.
Wel/ wat ſel ick nou ſegghen? Jck bedanckje van alles goets.
Waert. Hoe Huyſman? ick loof niet ofje bent broets/
De Waert vat de Boer by de krop.
Wel/wat quelt ons hier deſe beſuckten Boer?

Wel

Boer. Wel hoe eelen baes? Waert. Wat sou beseten loer/
Je selt my jou lach betalen: hy/dat is een ghesel/
En de luyd'er lach oock/ of ick snijtje vanje vel.

Boer. De luyd'er lach? dat sel ick my wel wachten/ben ick wijs.

Waert. Wel wachten/ benje wijs? soo maeck ick al jou goet tot prijs/
Du schelm betaeltme/ofje voetẽ sellenje niet levend van hier//dragẽ.

Boer. Sou ick gaen betalen de luyd haer verteerde bierlaghen?
Neen/ soo niet. Waert. Flux warp over du overgheven Kinckel/
Souje soo met de luyd'er gelt deur gaen/ du loose scheminckel/
Die jou dit altemael soo perfeckt heeft an ghetelt/
Die en heeftje oock niet laten gaen/ sonder een pontgroot aen gelt.

Boer. Ick en heb by mijn doodtziel gheen gelt van de luyd ghesien/
Ick seg ghena met ghevouwen handen/en met gheboogen knien.

Waert. Sweerje noch by jou ziel (du schelm) je hoort je te schamen.
Dan een Boer met een varcken/hebben maer een ziel samen:
Datje om ghena bidt (eelen baes) dat is nu wel van doen:
Want ick wil/ofje't schuldich bent of niet/datje selt vergoen
Dat ghy en de luyd schuldich bennen/ du rechten drasbroeck/
Heb ick het in't vier verlorẽ/'tis noodich dat ick het in de as//soeck.
Sa/sa/ du rekel/waer is je beurs? Boer. Maer in mijn bockse.

Waert. Knap dan jou karnakel/hael uyt/of ick rockse
Met een veegh vanje gat/ soo loopje met de billen bloots hooft.

Boer. Hier word' ick immers soo jammerlijck van mijn gelt berooft/
En ick moet betalen/ voor een hoop die ick niet en ken.

Waert. Wat durfje noch seggẽ: dat du eerloosden pracher sint felten schen.
Laet sien hier/ wat slaeje voor munt/ du ouden kluyver.

Boer. Daer benne drie matten. Wa. Dat's seven gulden en een stuyver/
Alsje dan sesthien stuyvers weer hebt/sel't niet veel scheelen:
Men sel de Boeren een aer lietjen leeren queelen:
Siet daer zijn twee vijf stuyvers en met een enckelde schelling/
Dat is net ghepast/ hoe versinje soo? dat's immers ree telling.
Voort/voort/ packtje van hier/ of't wil op het landt//waeyen.

De Waert gaet binnen.

Boer. By gut: sel ick dan soo moeten met schandt//schayen:
Dat sel de eerste stee'man die'k krijgh/ soo soet weer betalen.
Paster op/ (veughel) ick sel't aen jou of de jouwe noch verhalen/
Al wast een jaer nae den dagh / krijgh ick je'n reys / slechs op een hoeck alleen. Boer binnen.

Luy. Laetje noch wel ghenoeghen/ gaet daer mee heen.
Ick en had niet ghedocht/ of de Waert was al een aer veughel.

D Wil

Lecker. Wil ick jou wat segghen Vranck ? 'ten mach niet deur den beugel.
Luy. Ghy verstaet het jou niet/ de Waert is noch veel te oprecht:
Niet meer te nemen als hem toe komt/ dat geeft het al wat slecht:
Letter eens op/ hoe dat mijn Meester zijn personagie sel speulen/
Hy selder soo jammerhartich niet mee staen teulen:
Wee hem/ die hy over komt/ s'en sellen hem met geen dronck// stillē.
Lecker. Ick laet my niet eens voorstaen/ dat hy sel van honck willen:
Als hy uyt sou/ 'twas tijt: maer altijt ist morghen/ morghen/
Soo dat het een koeck sel blyven/ soud ick sorghen.
En dat sel nerghens by komen/ als datje hem op de leen// rijt.
Luy. 'k Wed hy door dwang van u/ noch van desen avont heen// tijt/
Hoe seer u bevеynsde Vrou/ daer om met gheklach// baert:
Want op desen dagh/ heeft hy zijn volck verdachvaert/
In't Krimper wout/ dat sal hy niet te vergheefs laten toeven.
Lecker. Soo ? soo sellense menich hart wel dapper bedroeven:
Luy. Danck heb jou leckere tong/ die'm alle jaers soo veel heeft ghekost/
Lecker. En jou luye gat daer hy niet af kan worden verlost.

Tijs ken vander Schilden komt uyt.

Luy. Siet daer buylneus/ daer komt hy al an/ dat's nou je sin:
Knap voeten ghemaeckt/ en sluppen wy achter in/
Wy moeten hem immer adieu seggen/ en mijn Vrou wat troosten.
Lecker. Dat sel licht te doen wesen/ de koele windt van Oosten
Die sel de traentjens/ wel nemen van haer ooghen: (ghen/
Maer wilje niet met hem ? je pleecht immer soo van vechtē te boo-
Luy. Ick houwer nou mijn geck mee/ ick blijf in de koocken/
Hy sel't wel versorgen/ dat de schoorsteen blijft roocken. binnen.
Lecker. Je bent een Krijghsman: houd my/ ick wil vechten. binnen.
T,v,Sch. Ick en weet hier langher niet/ een sier meer uyt te rechten/
Wacker nou Krijghsluy/ voor den dagh/ waer benje nou/ ghy oude
Die'r inden oorlooch gehat hebben als kloecke reusen: (geusen ?
Wat benje mal/ datje jou gaet begheven tot wercken ?
Schaemtje: daer me laetje jou boerschen aert mercken:
Isser aers gheen middel/ om aen het kosjen te raecken ?
Komt volght my nae/ ick sel mannen vanje maecken:
Jae Heeren/ daerje nou maer bent een hoopen slaven/
Ick weet jou met allerley rijckdom te begaven:
Men sou wel meenen dat Tijssjen v. Schilden t'huys lach en sliep.
Neen/ neen: een out Wagenaer/ hoort garen 'tklappē vande swiep:
Ick mach dus suf/ dus muf/ t'huys niet hanghen over den haert:
Veel liever in't veldt/ en beschryp een wacker paert/

Daer

Daer ick een Koopman of een aer uyl niet overrompel:
De krijgh sel toch niet locken/ al isser temet wat ghemompel
Van weer an te gaen. Maer Godt heb de ziel van die't niet en siet/
't Zijn leuren: twee qua honden en byten malkaer niet:
En twaelf jaer uyt te wachten/ daer teghen waer ick beroyt:
Want ick verluyt en verpoyt/ en van mijn wijf wordt het versoeypt
Dit rijck en soud soo lang niet keune blyven staen/ (en vermoyt.
Daer om wil noch een man of twee/ gaen nemen aen:
En gaen hoe eer hoe liever/ met een wackere couragie/
En onthouwen my op een hey/ of erghens in een boscagie/
Daer de Koopluy deur moeten/ nae de Franckforder mis/
En settense al of/ soo menich alsser oock is.
Wat doen de prachers met goet/ daer heeft niemandt te bet//of:
Maer hebbē wy't/ soo wort'er menigē Waert en Waerdin vet//of/
En een kales/ krijght altemet een leckere muyl/
Of een streeck uyt de pan/ met een stuck gelt in de buyl:
Dat's wel gedaen/ te nemen die't te veel/ en te geven die't ghebreck//
En dat doen wy. Maer als't een wracke geck//heeft/ (heeft/
Wat goet/ doet het goet? 'tgoet is de werelt/ en't moet'er blyven.
Tijssen vander Schilden sel me een act gaen beschryven/
Dat loof ick/ daer toe wil my Godt//sparen/
Wat/ altehaest dat het soo goet is/ als banckerot//varen/
Daer hem niemant voor hoen kan/ en voor my mogens'er wachten.

Ian Rap met zijn Maet uyt.

Siet daer komter twee/ die soud' ick wel achten/
Sellen strack ghereet wesen/ want elck heeft een leelijck quaet wijf/
Dus/ begheer ick haer vingher/ ick krijgh' haer heele lijf.
Wie geyts mannen/ benje noch al kloeck en ghesont?

Rap. Jae wy/ Capeteyn: maer de beurs en weecht gheen pont:
Hadje nou wat over/ datje een kales wat bedocht/
Die jou soo trou ghedient heeft/ en in menighen tocht/
Zijn lijf en leven/ voor de vyandt ghewaecht.

T.Sch. Dit is recht een man als my behaecht:
Souje de Prins noch wel een tocht doen? Laet eens weten:

Rap. 'k Sach den dagh soo lief niet/ ick soud' liever vechten als eten/
Wistje maer een avontuertjen/ wy volchden u terstont.

T.Sch. Dit volck soeckt recht het hayr vanden hont:
Of ick een aenslach wist/ souje wel moet//hebben?

Rap. Excelent wel: soo lang als wy een droppel bloet//hebben
Selle wy by jou blyven/ als mannen: Wel waer om niet?

 Maer

T.v.Sch. Maer daer ickse leyen soud'/ ist al vrp wat hiet/
'tIs elf ooghen nae de galch/ dus beraed' jou met u wijf.

Iã Rap. Die sou lachen/ want se huylt dat ick t'huys blijf.
Wat quelt my de meer/ ick heb mijn beraedt byme.

T.v.Sch. Wacker dan: soo mosten wy hier niet lang staen lymen/
Dan maecken ons vaerdich/ dat wy strack raecken voort/
Op dat wy morghen/ met het openen vande poort/
Komen ter plaets/ daer ick het heb ghemunt.

Iã Rap. Godt gheef u 'tgheluck/ dat menich kales u gunt:
Maer Capiteyn/ wy hebben gheen gelt/ hoe raeck an gheweer?

T.v.Sch. Dat kan ick kryghen/ soo veel als ick begheer/
Daer sal gheen manghel aen zijn/ benje aers ghereet?
Ick heb't ander volck laten doen de weet/
Datse'r desen nacht in't Krimper bosch laten vinden.

Tijs ken vander Schilden gaet binnen.

Iã Rap. Hey/ sa/ dom aen ghegaen ghelijcke de blinden:
Wat suf niet Maet/ wy kryghen noch wel buyt.

Maet. Jae: of een deel slaghen op onse huyt:
Dan die niet en avontuert/ die niet en het:
Wat; Koninck/ of Keutel/ een op al gheset:
Daer ick koom/ daer en sel ick altijt niet brenghen.

Iã Rap. Noch ick en selder de noppen van mijn kleeren niet senghen/
Je bent wel te deghen beropt. Maet. Kom/ gheeft my handt:
Wat dunckt u/ komen wy niet op een ancker te landt:
't En mocht niet hoogher/ 'twater stondt op de lippen.

Tijs k. v. S. uyt met al de zynen. Ioffrou. Luy. Lecker.

T.v.Sch. Hey/ sa maets/ siet daer mee gaen wy glippen.
Wat/ mijn Vrou vander Schilden/ 'tkomt nou soo ghelegen:
Waer toe dit schrepen? ghy sou't een mans hart beweghen/
En dat en mach nou niet zijn/ dus stelt u ghernst/
Al dat ick doe/ dat doe ick alleen om u lust:
En om dat ghy voeren soud't/ u groote staet.

Lecker. Wat Vrou/ huylje nou? 't is immers jou eyghen raet.
Denckt om de buyt/ (dat hadd' ick niet ghelooft)
Daer hy mee t'huys komen sel. Luy. Of met de kous op't hooft.

T.v.Sch. Nou mijn liefste/ ick laet u hier al datje begheert:
Past dat ghy by u Vrou blijft/ en ghy haer wel lecker tracteert/
Laet u niet ontbreecken/ noch en leeft in gheen sorgh.

Hier tusschen doet Tijsken v.Schil. zijn Vrou vrientschap.

Lecker. Neen seecker; soo lang als wy't kennen kryghen te borgh/

En

En sal ons niet ontbreecken/ vertrout ons vry//dat//toe.
Luy. Nou Meester/ ghy maeckt het mijn Vrou al vry//wat//moe:
Lust u nou niet te lachen? de liefd' komt hier altemael op't lest.
T.v.Sch. Adieu mijn lief. Ioffrou. Als't immers wesen moet/ so ist dan best
Dat ick u noch eens kusse/ en neem mijn of//schapt.
Luy. Siet hoese hem met treecken van't hof// papt.
Ioffrou. Hoe lief heb ick u mijn hart. Luy. Je bent een ghesel.
Se meent haer hart. Lecker. Dat liechtse niet al ken zy't wel.
Luy. Soo veel soenen krijght mijn Vrou in gheen heel jaer.
T.v.Sch. Godt bewaer u. Ioffrou. En die geley u. Leck. De koop is klaer.
T.v.Sch. Adieu mijn lief/ adieu/ adieu/ en al de rest.
Luy. Adieu Meester/ van achteren sien wy u lest.

PAVSA.

VIERDE DEEL.

Lecker. 'T Huys is tot onsent een heelen tijt in rep en in roer:
Wat heeft Vrou oock een hoop volcx aen haer snoer:
't Is hier Joffrou nuegheveel/ 'tis daer Madame selde//sat.
Hoe ging dat volck de mont/ elck een vertelde//wat:
Elck had genoech te prate/ 'twas al van tourtjes/ taertjes/ vlaetjes/
Van Malmelade/ Sucade/ en sulcke soete praetjes:
Ghy en weet niet wat een volck datter tot onsent al in//sluypt/
't Is al snap op/ veel en lecker/ wy smullen dat de kin//druypt:
Wy sellen (soo doende) de kas altijt niet vermeeren/ (verteeren.
't Is al volck om een Boot mee te winnen/ en om een Hulck mee te
Mijn Vrou maeckt het soo/ een yeghelijck (sie'ck wel) belachter.
'k Weet niet hoe't komt/ 'tis altijt een backsel ten achter.
Als ick het oock denck/ soo isse luy en lecker/
En daer by isse dan/ noch soo veel te gecker/
Datse altijt behanghen is met een deel drumpel jongwijfs/
En daer of heeftse pas/ soo veel ghertijfs
Als twee stommen segghen/ dat redelijck//is/
En als dat tuych dan van Munickedam/ of vã Medenblijck//is/
Ist noch niet te deech/ want onse flortsen en winnen niet ghenoech
Soo verduybelt ist vrouvolck hier/ met die opiny gequelt: (gelt/
Daer sittense en wryvẽ/ en boenẽ: wasse toch dat gedroch eens moe:
Want het heeft essen soo veel te beduyden/ als houtse my noch eens
En ick en denck niet of 'tkoster wel 600 gulden 's jaers: (toe:
En dat meer is/ wie't wat aen prijst/ zy meent al waers.

 Nou

Nou komter een wijf met doeck/dan een huyck moer niet cabinet:
Daer eẽ hoorngeck met stientje bientse/ en over al wortse mee beset/
En't is haer eyghen schult: waerom slaet zy't an? de malle sackt
Daer komt de Snyder de maet nemen/ van een nieu pack/
't Een op zijn Frans/ 't aer is op zijn Spaens / en s'en ken de tael
niet spreecken: (en te breecken/
't Is nou de Timmerman: 't is dan de Smit/'t is altijt te maken
't Is nimmermeer gedaen werck/ 'tis altijt een heel of een half/
't Is alst was.

Luy komt uyt, ende valt Lecker van achteren om den hals, ende spreeckt voort.

Luy. Maer niet alst hoort. Lecker. Wech dit malle kalf.
Wat Godt zeghen de liesste: houdt Vranck gaep//niet/
Hoe geeuwje dus nuchteren/ hoe nae hebje jou tyeghe slaep // niet?
Ghy bent seecker al op met de kriecck van elven: (selven.
En alsje't klappen van de tafelborden (jorden) hoort. Luy. Besietje
Lecker. Dat hem dan den hongher niet drong/noch bleef hy wel legghen.
Luy. 't Is veel dat ghy't niet en durft segghen.
Lecker. Kijck hoe luy/ghelijck of hy ghelaen wat swaers//hadt.
Luy. Jou mont gaet/als een Tellenaer/ zijn aersgat/
By get langtong/wat hebje al quaet kaecx.
Lecker. Wel Vryer/ hoe ist? steecken jou ooghen noch vol vaecx/
Lustje noch soo veel/ wech dese ongheschickte guyt.
Luy. Me sou wel meer lusten: maer (vrienden) se snuyt achter uyt/
Se krabt terstont/ben ick maer een lutjen mal.
Lecker. Houdt jou handen t'huys/ 't en heeft toch van u gheen val:
Ick sach't ghemaeckt/ wast niet sapen te doen: strack krijchje een
Jou slapert: daer of krijchje sulcken dicken kop. (klop/
Wat dese hannen hier/ waer toe dient dit gherucht?
Alje best in huys/ wat maeckje soo vroech in de lucht?
Houdt jou warm mijn vaer/je soudt aers verkouwen in jou blaes.
Luy. Ick loof niet ofje houdt my voor nar en voor dwaes/
Gaet selver t'huys/ en treckt soo aen't vlas//wat/
En gaet opje gat sitten spinnen/ wat dit spytighe askat/
Ghy kent my noch nier/ verstaeje dat wel? leckere Klaer:
Als goe luy quaet wordẽ. Lec. Wel wat ist nou? segt: soete vaer/
Ist qua'er alst gheweest heeft/ verstaeje gheen jock: wel/ hoe nou?
Luy. Ick verstae wel jock: maer de geck mach niet altijt uyt de mou/
En oock en machmen met jou niet mallen/ je bent te spits/
Jou woorden gaenje of wel soo scherp en soo bits/

En

En daer by krijtje ſoo luyd/ghelijck een raſend' oud wijf/
Neen nichjen/ghy ſchiet tot de veeren toe in't lijf/
Je doet een mont op/ ghelijck een deur van een hoyſchuyr.
Lecker. 'k Sie wel ick en raeck nou juyſt gheen moy//uyr:
Maer als je wat ſegt/ dan moet ick het al nemen in't goet:
Wat/ je bent wel een rechten onverſtandighen bloet:
Je laet jou voorſtaen datje wat bent/en des benje niet.
Luy. Wat dunckt jou vrienden? men ſeyt van een qua Griet:
Maer een qua Klaer/ mach die oock niet wel mient//houwen:
Nae deſe tijt niet meer/ ick wil jou te vrient//houwen:
Nou wel aen dan Klaertjen/daer mee al't ſcheel ter neer.
Je weet wel (denck ick) datter weer wat gekomē is van mijn Heer.
Lecker. Heeft het wat te beduyen? Luy. Al vry. Vrou was ſo in haer ſchick
Se ging'er me nae haer kamer/en ick ſach vry wat gheblick/
En aen't rammelen ſoo dochtme/ dat het geltjen was.
Lecker. Iſt gelt/ 'ten komt van zijn leven niet beter te pas:
Soo moghen wy luſtich aen't bancketeren en ſmeeren//blyven.
Capeteyns vrouwen/ dat zijn oock Heeren//wyven/
En by namen de onſe/ daer en ghebreeckt niet an.
Luy. Hadje mee ſulcken eelen baes/ tot een man:
Wat dunckt je Klaertjen/ waerje dan gheſchoten?
Lecker. Hy gaet alte diep/ op mijn water mach hy niet vloten.
Hoe ſtaeje dus en trantelt? Luy. Ick moet op de bien
Met deſe brief van mijn Vrou. Lecker. Ey laet ſien/
Se houdt op Antwerpen/ wat mach'er nou weer weſen?
Breecktſe op Vranck. Luy. Ick ken niet leſen/
Doet ghy't nichjen/ en ſiet eens watter toch in//ſtaet.
Lecker. 't Opſchrift altijt heel wel nae mijn ſin//gaet.
De Waert in de duyſent middelen/ die heeft goet verſtant
Van koſjes te koocken/zijns ghelijck en is in't gheheele lant,
In Amſterdam/ anno 1613/ den 17[en] November.
Luy. Leeſt perfeckt/paſt niet te miſſen.
Lecker. Laet ſien eens/waer ſal ick het hier viſſen?
Ja: Inden eerſten: ſtiert mijn van elcx thien pont/al is't wat veel/
Als Ghecandiliſeerde ſchillen/nooten/Citroenen en Kaneel/
Een dozijn paer Karſtelinghen/ en menichte van Suycker broodt/
Hoop werck van Kaneel Romano/ Roſcieljes wit en roodt/
Gentileſſes/ Blos van Oranges nae den eyſch/
En effen ſoo veel Amandelen/ als de laeſte reys:
Van Citroenen/ſchillen Backades en oprechten Mirabelaen/

Soo

Soo veel als ick eerlijck mee mach bestaen/
Om veertich persoonen acht daghen mee te tracteeren;
Pasca de Genua/ Melindes/ en kan ick oock niet ontbeeren/
En een mandt Panadieltjes/ die seer goet//is
Suldy mijn senden/ die wat extraordinaris soet//is/
Levert my goet goet/ het kost dan dat het wil/
Dan 'ten is niet noodich/ dat ick u daer mee bedil/
Ghelijck als ghy pleeght/ ghy kent toch wel mijn sin/
En stiertet met niemandt anders als met Stijn de Boopin/
Alsse de eerste mael reyst/ dat ghy't toch immers maeckt// goet.

Luy. Dat van veere weghen komt/ dat smaeckt//soet.
Sou't hier dan niemandt keunen nae haer mont//maecken?

Lecker. Neen't niemant. Luy. Ja ghy (weet ick wel) sult het terstont//laecken/
Hoe lecker dat het oock is/alst maer een maent of soo out//is.

Lecker. Tut/ tut. Hoe of't volck hier noch soo eenvout//is:
Datse selver niet practiseren/ maer maecken alle ding naer/
Ick loof niet of de Kocx zijn hier noch niet boven half gaer:
Altijt met naemaecken inde weer/en dan is't maer't ouwe fatsoen:
Maer in Brabant wetense haer dinghen aerdigher te doen/
Of't is heel wat nieus/of't oud' is op een aer manier.

Luy. 't Benne maer groote platelen/ en kleyne parcelen: neen/bier/
En dat de vult voor't gelt: wech/wech/ met al die beetjes/
Een bil van een vercken/ met een pot melcx/ dat is ghereetjes.

Lecker. Ghy slacht de luyd oock al van de ouwe snee/
Je veracht het/dan alst gheen gelt en kost/dan eetje al mee/
En je schockt/ ofje aen een back met boonen//sat.

Luy. Jae/jae/ghy soutse (kondje best) garen verschoonen//wat/
Die in sulcke slicker beetjes/ haer gelt verteeren:
En dan noch dat volck/die't juyst uyt Brabant begheeren/
(Gelijck offe daer meer verstant hadden) dat ghy u so laet// bedrieghen/
En vanje leckere tong u soo in't slaep laet//wieghen:
Wel wat sullen wy malkaer toch voort aen al wijs// maken.
Maer latense dan in Brabant (daer in) aen de prijs//raken/
Is daer om dit volck hier/ dan altemael//mal?
'k Sie wel al ist in Brabant te koop en te hael//al/
Datse'r hier met een briesken lichelijck keunen an raken/
En wat noot ist dan of se't hier/dan of se't ginder maken.

Lecker. 't Is altijt soo veel/dat die't maeckt/ die heeft'er de eer//of;

Luy. Die eer gunnen haer de Hollanders wel/al souwenser seer//grof
Bespotten: jae bot noemen/en dat by haer oude naem:

Maer

Maer se hebben't al wel ghebot/de anderen tot een schaem:
Laten zyder de Spanjaerts eens uyt botten/ick geest haer in drien.
Maer nichjen/eer't laetter wordt/ ick wil gaen vlien
Met de brief nae de schuyt/die'k sorgh dat nu al buyten//leyt.

Vrou v.Schil. roept binnen aen haer meyt, en komt uyt.

Hoort jou Vrou/hoort: ick gae al mijn best fluyten//meyt. binnē.

Ioffrou. Wat een wonderen meyt/Godt segen ons/in't Heylich kruys/
Je slacht pypers paert/je bent nerghens noo'r als t'huys:
Wel meysjen/wel liebe kindt/wat staeje toch altijt en praet/
't Is nimmermeer ghedaen/ 's ochtens vroech en 's avonts laet:
'k En loof niet ofje sout jou eten wel verpraten/ soo alstje lust:
Jou mont mach snachts wel blijd wesen/ dan heeftse rust.
Wat; blijst toch wat by my: wat doeje altijt veur?

ecker. Joffrou/ ick set mijn voet daer slechs pas voor deur
Om nae Vranck te kijcken/ waer dat die al blijft/
Ick en denck immers niet/ datje daer om kijst:
Daer en is gheen turf bene'en/ en hy heeft my belooft/hy souse of// (halen.

offrou. Wat sou Vranck/ kenjese niet met de mant laten of//dalen:
Hoe soeckje't nest-ey: wat dese jonghe wulpen:
Vranck/ is seecker met luttel werck wel behulpen/
Die selje al nae buytenen met een brief aen de schuyt//strijcken/
Na hem is geē wachtē. Voort: daer komt niemāt van uyt//kijckē.

ecker. Vrou/ se segghen datter weer goe tyding is van mijn Heer.

offrou. Dat's waer meysjen/en daer is noch wel wat meer:
Hy heeft my soo rijckelijcken bedocht/als noch opt zijn leven:
Daerom wilt gheluck noch een reys/soo veel gheven/
Dan mach hyder een speltjen by steken/en teeren met een Prins.

ecker. 't Moet al dubbelt ondiest wesen/ ist soo nae jou wins:
'k Sou hem nou t'huys ontbien/eer hy raeckt aen een misval:
Want se praten heel/ dat de Boeren ghewis//al/
Seer op hem toe leggen. Ioffrou. Boeren en sellen't hem niet doen/
Daer toe is hy seecker/ al te vroom en koen.
Maer toch/ hy had al t'huys geweest/had hy geen buyt op't spoor
Die alleen meer bedraecht/als al de rest hier te voor/
Dat's te ryne waert om te wachten/ nou zyse hebben verspiet:
Dan toch/over een maēt komt hy/hy krijghse of hy krijghtse niet.

ecker. Ick sorgh/ick sorgh. Ioffr. Niettemijt/wie sou mijn man//tomen?

ecker. Vrou/Vrou/de hinckende boo sel noch eens achter an//komen:
Want 'tis seecker/dats' hem in alle gaten en hoecken/
Van ruyters en knechten/ dapper laten soecken;

Dus dat hy wel mach toesien met hondert ooghen/
En hy gheloost te licht/daer door sal hy worden bedroghen:
Vrou/ sorghje niet? ick sorgh van uwent weghen.
Ioffrou. Stelt ghy u hart maer gherust/daer is gheen sorgh in gheleghen/
De sorgh is my bevolen/ wat leyt'er u toch an/
Ghy kent maer u Meester verliesen/ maer ick mijn man.
Lecker. 't Is oock waer:'t hemd is een mensch naeder als de rock.
Ioffrou. Nou wel an dan/ na de koocken/en past wel op de kock. binnen.
De Boer komt uyt met een eyndt spars heel woest.
Boer. Hy sel't ons nou altijt ontryden noch ontseylen:
Waer duysent pocken mach het toch nou aen feylen/
Dat de Roo Roe so lang semmelt/ick word' schier uyt mijn sinnē/
Wy keunen de schelm van onse leven soo beset niet binnen
Roo Roe uyt. Als hy rechte voort is: en hy en isser niet een hayr op verdacht:
Gans vijf menten/ waer daer gheen Wacht? wacht:
Waer nicker selje loopen/ wilje al willens qualijck?
R. Roe. Wel/ wel/ Huysman/ hoe nou/ hoe benje dus ongalijck?
Wat isser toch te kryten/ hoe staeje dus verbaest? (je raest:
Boer. Dat loof ick wel/ jey hebt'er goet malle mee. R. Roe. 'k Loof niet/
Boer. Of ick al raesden/ ick hebb' wel reen om soo te tieren.
R. Roe. Hebje wat te segghen: seght dat met manieren. (wilde:
Boer. Hy is tot mynent. R. Roe. Wie is tot uwent? Ghy tiert als een
Boer. Wie souw'er aers wesen: maer Tijssen vander Schilde.
R. Roe. Tijssen vander Schilden/die soeck ick. Sa dan/ als mannen:
Wy mosten nu lustich met malkanderen aen gaen spannen/
Op dat die Roover (van ons) mach worden ghekreghen/
Die hier soo onveylich houdt/ des Heeren vrye weghen:
En daer beneffens den reysenden man soo dapper berooft.
Boer. Jae: hy gheeft de Boeren oock wel te deghen wat om't hooft/
Die hem zijn brandtschatting niet alle daghen en beschaft/
Ick hou dat hy die op komt/ (hy helpter menigh in't graft)
En om een haver stroo leyt hy'er wel een aen kolen.
R. Roe. Maer Huysman/ heeft hy oock elders zijn volck verholen/
Of is hy niet te sterck/ om hem met dit volck te benieren?
Boer. Volcx ghenoech/ hy is niet meer als met zijn vieren:
Past slechs datje handen hebt/ 'tbenne veughels met becken:
Elck isser een/ se sellen niet staen als een deel gecken:
Dan hoe kenter tieren: elck heeft niet meer als twee handen/
Soo doen wy mee. R.Roe. Gans selten/ hoe bijtje op jou tanden/
Jc loof niet Huysmā/ of hy heeft het tot uwent al qualijc gemaect:
Als

Boer. Als hy ſeecker doet: ick hou dat ick weet hoe't ſmaeckt:
Alle daegh gheplaeght te worden met ſulcke boeven.
R. Roe. Dan eer wy an gaen/ Huyſman/ ſoo ſullen wy u hulp behoeven/
Op dat wy hem kryghen/ meer met liſt/ als met ghewelt:
Dus gaet ghy voor heen t'huys/en maeckt dat ghy ons ſtelt/
Een goeden leus/ daer wy vaylich op an//komen:
Want nae ick verſtae iſt reden/ dat wy die man//ſchromen/
En't en is gheen kat om ſonder handtſchoenen te vanghen.
Hy ſel hem weeren: want hy weet dat hy moet hanghen/
Soo wy hem krygen: daer om ſal hy om byten als een bitſe hont:
Daer om wacker nae huys/ en ontſet hem terſtont
Met looſheydt zijn gheweyr/ en ſluyt alle deuren achter toe/
Op dat wyſe ſeecker nemen/ die't u maecken ſoo moe:
En dat ghedaen zijnde/ ſelje uyt komen/ en an ons ſluyten:
Paſt dan datje mee handen hebt/ en helpt ons van buyten/
Soo ſullen wy hem luſtich als mannen beſpringhen/
En leeren ſulcken Straetſchender een ander lietjen ſinghen/
Met al het gheſelſchap/ dat hem (trouw'loos) dient.
Boer. Wel an Heerſchop/ ick ſel mijn houden als zijn beſte vrient:
Houdt ghy jou hier dan ſoo langh verholen. Roo Roe binnen.
De Boer laet leggen. Sus/ ſus.
T.v.Schild. komt met een kan inde hant na hem uyt kijcken.
T.v.Sch. Waer of de rekel is: is de ſchelm gheſtolen?
Dat denck ick immers niet/ 'tis een juweeltjen:
Hier leyt hy en ronckt/ iſt niet een proper beeltjen?
Sa/ du knoprock/ op: of ick lap jou op jou huyt.
Boer. Holla man: ick dronck liever een halfjen van jou uyt:
Hebje't hart brengt het my eens/ en doet mijn kyven.
T.v.Sch. Dat gelt jou een half bier. Boer. 'k Sel hier ſoo lang blyven:
Dat is noch luſtich/ je meught noch wel kout bier.
By gat Heerſchop/ dat is een luſtich rampier.
T.v.Sch. Wel/ hoe dus Huyſman? je mient ſelver alweers.
Boer. Ja ſeker: 'k hadder liever een in mijn hant/als twee in mijn neers/
Had ick het met dobbelen vanje wonnē/ je kreeght het met ſpeulen
Dat paſt: wat dunctje/ lijck ick nou niet wel een Heer? (niet weer.
En alſt al om komt/ achtje my een groote malle geck.
T.v.Sch. Legt nou de vederſtaf oock eens achter je neck.
Nou mochtje alſoo lief elders ſitten met jou gat op een hekel.
De Boer ſluyt, en de Roo Roe komt uyt.
R. Roe. Sa/geeſt u gevangē. Tijſ. Fy/laet ic my ſo bedriegen vā een rekel/

Ian Rap gaet deur. Van een loosen Boer: Mijn vrome krijghsluy gaeje nou deur
En laet Tijssen vander Schildē alleen/ soo jammerlijck in getreur/
Die in noot is (sie'k wel) niet een vriendt ter werelt en vindt.

Boer. Jae schelm: nou selje de wegh wel vinden/ al waerje blindt:
Nou sel Tijssen vander Schilden/ die de Boeren soo quelde/
(Teghen zijn danck) Casteleyn wesen/ van't Huys te Delden.

PAVSA.

VIIFDE DEEL.

Iā Rap. DJe reys zijn wy't ontspronghen: maer Tijssen vander Schilden sal't moeten bekoopen.

Maet. Ghy waert seecker niet bloo/ je dorst wel loopen.

Iā Rap. Wat docht jou/ wast gheen tijt? die't ontloopt/ is vry:
Maer die ghevanghen wordt/ is deerlijck in de ly:
Beter in de Voghel sang/ Als in de Ysere klang.

Maet. 't Lieper seecker al vry wat heet van de rooster: (trooster/
Maer mijn Vrou vander Schilden/ behoeft nou wel een Siecke-
Alsse siet dat haer man achter blijft/ en hoort dat hy gevangen//is.

Iā Rap. Wat noot is dat Maet/ soo lang hy niet ghehanghen//is/
Of sit erghens en pronckt/ buyten de poort op een rat.

Maet. Wat noot wast Jan Rap/ dat hyder al slechs sat/
Soo en behoefde mijn Vrou/ daer gantsch niet om te doen/
En nou en kense't niet eeren niet laten/en bien een goet ransoen/
Van een duysent pont seven of acht/ voor zijn jonghe leven.

Iā Rap. Ken ick haer te recht/ se'n sel soo veel niet gheven/
Alte duer koop vleysch/ daer om kochtse wel nu een aer//man.

Maet. Met de renten van dit/ namse my wel by't jaer//an/
En nochtans salse't moeten bien/begheertse'm uyt de kluysteren/
En den Officier die salder dapper nae luysteren:
Want sulcken bodt sal hem altewel behaghen/
Daer en is oock geen galch soo sterck/die soo veel gelts kan dragen
Dus biedt zy't maer: zy krijght hem daer voorseecker wel uyt.

Iā Rap. Als'er geltjen siet/dan selse wel dencken/laet hanghen de guyt/
Ic krijgh wel weer een man: maer hoe krijgh ick weer so veel gelt.

Maet. Wie sou eē weeuw nemē/die haer man gehangē was/ of op een rat
En dat om zijn heylich leven: 'k meen om zijn dievery. (gestelt/

Iā Rap. Alsser maer goet is/ men set die dinghen wel aen d'een zy:
Ick denck datje jou daer wel aen sou't steuren.

Maet. Wat segghen is dat; se sou ons noch niet moghen ghebeuren:

Maer

Maer yemãt die wat eers te vlieſẽ had/'k wed ofmer die na jagen//
En die hebbẽ wy ſo veel/als eẽ peert in zijn buyſt dragẽ mach/(ſach
Toch dat verſtreckt maer een praetjen/ om tijtverdrijf:
Want de man leeſt noch/ en wy hebben elck een wijf.
Iã Rap. Dat's waer: en ick wou oock niet/dat icker twee voor//hadt:
Dan ick heb de tijt wel ghesien/ dat ickſe even wel noo'r//hadt/
En nerghens nae ſoo lief als nou/ al iſt my niet veel eer. (Heer?
Maet. Hoe na pleegt ghyſe voor dẽ Jcker te wenſchẽ/en nou by onſe lievẽ
Maer't en kõt by't wẽſchẽ vãde Hondẽ niet/dat de Kalverẽ ſtervẽ.
Iã Rap. Nou/nou/kakelaer/houdt u mont/ wy ſouwen't ſo wel verkerven,
Kom gaen wy voort/ en brenghen tyding/ mijn Vrou:
Aen mijn Vrou vander Schilden/ die met groote rou
Kloppen. Deſe bootſchap ontfanghen ſal/ghelijck het wel re'en//is.
V.v.Sch. Wel wat gheklop is daer/ wie of daer bene'en// is?
Nou/nou/wy hooren jou wel: hoe maeckje ſoo veel ghedruys?
Ho maets/ick hiet jou welkoom. Wat brengje my nou t'huys/
Vertelt my toch/ hoe't met mijn man al gaet.
Iã Rap. Mijn Vrou vander Schilden/datje jou daer niet in verſlaet/
De maer is ſoo goet niet/ alſ'e wel was voor deſen.
V.v.Sch. Jae wel: wat macher dan toch nou weſen/
Js hy ghequetſt? Hy is immers niet doot. (in noot:
Maet. 't Js argher: hy is ghevangen. V.v.Sch. Soo ben ick wel dapper
O jongher helt/ mocht ick jou weerkoopen met rooder gout/
En jou lijf daer mee opwegẽ/ick waer te vre'en. Leck. Hout/hout.
Wel Vrou/hoe dus? V.v.Sch. Och 'tis immers mijn beſte juweel.
Lecker. Maer op weghen? Jck hou jou vry/met half ſoo veel:
Je krijght hem daer wel uyt/benje van ſin jou goet te miſſen:
Wat Vrou/ op ſulcke wateren/ vangtmen ſulcke viſſen.
V.v.Sch. Sond ick hem om gelt moghen krygen/ſoo iſſer geen ſwaericheyt.
Luy. Van waer komt mijn Vrou/ toch deſe meewaericheyt?
Wat Vrou/ ſou't ongheluck hem altijt verſchoonen/
Dat beurt wel een tijtlang: maer 'tquaet moet zijn meeſter loonẽ:
Een ongheluck: daer op meughje ſeecker wel vry//letten.
Maet. Mijn Vrou vander Schilden/die dobbelen wil/die moet by//ſetten
Hebje gelts ghenoech/ ſoo en weeſt niet eens verſleghen:
Nou/nou/ daer is ſoo veel ſwaericheyts niet in gheleghen/
Al ſit hy te Delden op't Huys/ gheſloten in de boeyen.
V.v.Sch. Jae mannen: en ſond my dat niet moeyen:
Jck voel de pijn beſt/ hy my ſelver inwendich/
Jck maeck't hoe'ck 't maeck/ ick leef weer ellendich:

Geef ick mijn gelt/soo ben ick pover: hou ick het/soo derf ick mijn (troost.
Luy. Hadje jou man soo (sonder wormkruydt) gheloost.
Wat Vrou/ bedaert jou/ laten wy'et nae toe//varen/
't Sou aers lijcken/ of wy onse Meester moe//waren/
Dat wy t'huys bleven/ en daer niet nae talen:
Dus Vrou/ laet ick jou paertjen terstont gaen salen/
En set jou daer op/ met 'tghene ghy van jou goet wilt derven.
V.v.Sch. Laet dat gheschien: en liever/als dat hy soud sterven/
Wil ick het al gheven/ en behouden selver niet.
Lecker. 't Is mallicheyt Vrou/ siet dat ghy niet te veel en biet:
Praet al soetjes/ laet jou moet wat koelen/
Je weet niet hoe't smaeckt/ armoede te voelen:
Alsje hem nou met al jou goet daer al uyt//hadt/
Soudje wel wenschen/ datje weer sulcken buyt//hadt:
En om die te kryghen/ soud hy weer zijn oude gang//gaen.
V.v.Sch. Och/ waer blijft dit paert? dit loopt immer te lang//aen.
Gaet ghy rasch/ en haelt my die twee boessetten/
Lecker gaet binnen. Met mijn stroo'n hoet/ om op het hooft te setten:
Mijn benaude hart/ dat dwinght my nae mijn lief/
Dit en is gheen saeck/ om te bestellen met een brief:
Ick en weet niet hoe ick het best aen// wen/
Het bloet kruypt/ daer't niet gaen//ken.
Lecker uyt. Och/ waer nae mach dit volck toch vertoeven?
Lecker. Van dit moye geltjen te scheyden/soud mijn hart wel bedroeven.
Luy komt met het paert uyt. Siet hier mijn Vrou/daer ist gelt/met soo veel perijckels vergaert/
En daer komt Vranck oock al/ met het paert/
Alst jou nou belieft/ soo is alle ding ghereet.
Luy. Ick heb my by get ghehaest/ dat ick sweet:
Vrou/ daer moet onder weegh/ een pijntjen uyt vallen.
V.v.Sch. 't Is nou gheen tijt/ om van mallicheyt te kallen.
Och/ dat ick my op sulcken droeven reys moet begheven. binnen.
Iã Rap. Trijn gorts heeft in de marckt gheweest/ en zy heeft niet bedreven/
Even soo veel sel mijn Vrou vander Schilden bedryven:
Tijssen vander Schilden is nu al/ daer hy moet blyven:
Maer wat dunckt jou Maet/hoe leggen wy best onse dingen//an?
Maet. 't Komt my nou heel wel/ dat ick wat moy singhen//kan:
Ick wil gaen loopen met lietjes/ en singhen op de verckesluys/
Hoe Tijssen vander Schilden te Delden op't hooghe huys
Ghevanghen leyt/ soo swaerlijck op zijn lijf.
Maer wat selt ghy gaen doen/ voor jou tijtverdrijf/

Ghy

Ghy keunt niet wercken/ en van de wint meughje niet leven/
En selt ghy om gootselen gaen/ niemandt sel jou wat gheven/
Ghy bent al te kloecken/ en al te ghesonden ghesel/
't Sou over al wesen ; wech/ wech/ jou luye vel:
Sulcken kloecken man/ is die tot bedelen gheboren?
Iā Rap. Neen vriendt: ick blijf hier niet/ men brant'er hooren:
Ick moet het gaen versoecken/ erghens op een aer.
Maet. Jae: waer wilje loopen? I.R. Wat/ erghens/ hier of daer/
Soo ick hier blijf/ soo loop ick selver in de knip/
Ick wil gaen besien/ of ick kan raecken op een schip
Dat op Capo de Grijp vaert/ in't ruyme water.
Maet. Dat keunje nerghens beter versoecken/ als aen Capeteyn Kater/
Die soeckt recht sulck volck/ als ons ghelijck:
Ick wil jou adieu segghen: en wordt salich en rijck/
En alst jou wel gaet/ soo denckt dan eens om een kalis. binnen.
Boer uyt. Ick wil gaen kijcken offer niet noch soo wat te hael//is:
Als ick my oock wel bedenck/ soo hebbense nou hier gheen Beul/
Ick wilder by gat om loopen/ eerder noch veul
Nae dit ghemackelijcke officy komen sollesteeren/ (eeren/
En ick krijgh het oock wel voor een aer; wāt ick ben een man met
En't beurt al selden datter sulcke luyd' nae staen:
Willese mijn van't stick die'k hang/ een pont gheven/ 'tis ghedaen/
Ick gae al mennighen dagh/ dat ick soo veel niet ontfang/
En wat heb icker oock mee te doen/ of icker altemet een hang/
Mijn eer hangt daer niet an/ als ick maer mackelijck de kost mach
Als ick het by gat/ oock te deghen gae versinnen/ (winnen:
'k Wilt allijckwel (van stonden an) oock gaen doen/
Sonder mijn volck te vraghen: die my toch altijt weten te vroen/
En ra'en my tot wercken; en ick ben al moe/ soo altijt te wroeten/
Ick heb soo lang ghewrocht: Maer dit sel't wat versoeten/ (nier/
Vroech heylichavont/ voor de middagh gedaen/ dat's de ouwe ma-
En dan mach ick 's achtermiddaechs altijt gaen loopen te bier/
Misselijck wie met my drinckt/ al de luy bennen juyst niet rijck/
Ick krijgh lichelijck een soost / een Diefleyer of een aer van mijns-
ghelijck/
Die soo kies niet en is/ of hy met de Beul drinckt/ of met een aer/
En alst oock al gheseyt is: soo heb ick den hippel vanje allegaer/
Als ick soo maer wat hondert guldentjes ken winnē met verklickē
Dat is de rechte slach; daer souwen wel meer luy op bicken:
Dat ontfang ick op een bortjen/ 'tis altemael glat gout:

Dat

Dan 'tsieter al wat beschropt upt : maer 'tis hoe't is/ ick hou't/
Men mach toch gheen gheven paerden in de mont//sien/
Ick selse mijn Brouwer in betaling/gaen terstont//bien/
(Die krijgh ick toch al we'er/ morghen of van daegh)
Die selse niet eens omkeeren/ hy is by gat soo graegh/ (en siet/
Hy sou een rot door een traly treckē/'k wed hy op een deel asen niet
En hy mach weer eens te meer scheppen/ se hebbē toch 'twater om
Maer allijckwel ick moet eens kijcken/ wat gelt dat het is/ (niet:
Op dat ick my in mijn reeckenen niet vergis :
Want ick mach om mijn vijf sinnen niet lyen/datse me bedillen/
't Is al kleyn schrift (sie'k wel) ick sel moeten brillen ;
Hier mee betael ick't minste van al mijn schulden :
Laet kijcken oock : ken ick wel sien/ soo ist een Goutgulden/
Dat al mee ; allegaer sie'k wel : die gast is al wat schrael/ (tael
R.o.dol.ja! Rodolphvs Dvo. Ooc niet te kennē als zijn moers
Dat is besuckte leelijck/ ick prijs al by jongs wat Latijn te leeren :
Wel/hoe heb ick't hier/denck ic? beginje de geck met my te scheerē:
Datje dat meent Vrpers/ick ben voor een gat niette vanghen/
Al heb ick noyt gereyst / ick heb oock noyt met een mal verlangen/
Nae mijn moertjen t'huys gesoockt/gelijck ghy allegaer wel doet/
Ghy behoeft my niet te houwen voor sulcken mallen bloet/
Dat ick als sommighen doe/ die godtwouts al schaers
Een half jaer of een ding/ of drie vierendeel jaers
In Vranckrijck gheweest hebben/ en haer geckery soo betoonen/
Datse dan quansuys al vergheten hebben waerse woonen/
En een man huyren/ die haer brengt by haer moers huys/
En alst al om komt/ kennese van de tael niet een kruys :
Die seecker niet te dom is/ leert hier oock wel Fransoys/
En is ginder wat te kijcken/ hier is oock wel wat moys/
Hollandt is seecker altemael/ gheen ydele schuer :
En datse ginder meer halen/ dat kost'er al wat deur.
Maer allijckwel ick wil/ gaen laten schryven een request :
Laet sien eens/ wat Notaris klaert my dat nou best ?
Op dat ick het officy krijgh/ daerder soo veel staet :
De rechteman : die weet toch alle katteguaet/
't Is sulcken argen schud: hy trock om zijn deughd uyt dē Haech/
Die sel't mijn wel veghen/soo knap als ick het hem maer vraech/
En mijn deughd wel breedt schryven/al sou hyse versieren/
Ken ick hem aers te recht/en heeft hy noch zijn ouwe manieren :
Zijn ouwe schoenen mach hy verwerpen : maer zijn ouwe guyte-
ry niet/ soo'k gis :
Nie-

Niemant ken een boef beter/ als dieder ſelver een is.
Wel : daer mee gae'ker nae toe/ 'ten ſel my niet rouwen
Al ſoud ick Tijſſen vander Schilden/ de dieſſche kop of houwen:
Neen/ by gat niet/ al ſoud ick hem levendigh branden :
En dan die beſuckte Hoerewaert/kreegh ick die eens onder handen
Die my de maet ſoo een reys nam/ van mijn lenden/
Snee'k hem den hals niet of/ ſoo moght my de pocken ſchenden:
Ick ken je niet ſegghen : hoe dat my dat noch ſmart :
Ick draegh oock op niemandt aers (in de heele werelt) een quaet
Als op die ſchelm : en daer toe heb ick wel dubbelt re'en : (hart
Hanghen/ hanghen : dat ick dat maer ſach/ſoo waer ick te vre'en.
Alweer gheen deegh : dit's al een Juffer vande beſte ſlagh/
't Moet al wat meer weſen (loof ick) als al den dagh :
Dit heb ick mijn leven niet gheſien/ een wijf op een paertjen/
Die is hier niet van daen/ 'k loof niet of't is al een vreemt haertjen.

De Iuffer wenckt aen den Boer.

Jae : ick verſtae jou wayven wel/kijckt toch/dat is al waers/
Je meught ſpreecken/jou mont ſel ſoo lang dueren als jou naers.

Luy. Huyſman/ hou. Boer. 't Js niet de pyne waert dat ick my nae dit roemoer//wen. (ick een Boer//ben :
Luy. Hou/ jey Boer dan/ gen dagh. Boer. Waer an moghenſe ſien dat
Wel hey/ mienje my / gen dagh ? gen dagh Juffer ; gen dagh alle
Wel/wat wilje hebbē? Iuffer. Maer wy en weten niet waer/ (gaer:
En in wat landt/wy hier zijn ghekomen/dus helpt ons te recht.
Wy ſouden garen nae Delden. Boer. Jae/ jae/ is dit jou mayt/ en is dit jou knecht ?
Iuffer. Jae't/ Huyſman : ick bid jou/gheeft ons toch goet beſcheyt.
Boer. Juffer/ wat gheef ick jou voor die moye meyt ?
'k Ruylje met de myne/ ick heb ſulcken harden quaſt//t'huys :
Maer waer woonje ? Iuffer. Jn den Haech. Boer. Jn't Hof/ en je wappert nae't Gaſthuys/
Dat docht my al an dit wip kuytjen/ en aen juw fijn//klerck.
Wech/ wech/ met die leuren : 'tis niet dan dozijn//werck :
Al jou beſt uyt mijn ſchuyt/ je bederſt mijn vracht.
Luy. 'k En loof niet of de Boeren zijn/ over al van een gheſlacht :
Dat is : ongheryvelijck/ bot/ en onbeleeſt.
Iuffer. Wel/ Huyſman : wat is dit/datje ons ſulcken antwoordt gheeft/
Wat/ 'ten is zijn leven niet gheſien/ noch ghehoort.
Luy. Waſſer noch een roch in zee/ hy quam ons aen boort.
Iuffer. Wy vraghen jou met beleeſtheydt/ nae de wegh te Delden/

En ghy begint strack op ons te schieten en te schelden.
Als ghy ons die niet wysen woudt/ soo moght ghy't segghen/
Geckje met ons? Boer. Je geckt met my/daer siet ghy t'huys wel
Je weet het alsoo wel als ick/ je vraecht nae't bekende pat/ (leggen
Neeme u ooghen in u handt/siet ghy daer niet een stadt?
En ghy vraecht noch al statich of je se niet en sacht.
Ioffrou. Neemt ons dat niet qualijck of/wy hebbender niet op gheacht.
Luy. Dit meyssjen is soo wat mondich/ je moet jou daer niet an stooren/
Als jese vryen woudt/ je sout al dickwils soo wat moeten hooren/
Dan se weet jou weer lustich/ met een lachende mont te paepen.
Boer. Neen/neen: uylen en vliegen by gheen bonte krayen.
Ick ben alsoo ang van een Juffer/als een Juffer van een Boer/
Ick sou op gheschort wesen met sulcken mackelijcken moer:
Al eveliens of ick met beyd mijn bienen in't vier//sat. binnen.
Adieu schijt kous. Iuffer. Waert ghy toch eens dit ghetier//sat/
En dat wy wegh vorderden: laet den Boer toch loopen/
Wy sullen de stadt nu wel vinden sond ick hoopen/
Want se leyt ons (als hy seyt) recht in't oogh. Rijt wat voort.
Mijn hart dat sluyt my toe/als ick aenschou hoe hoogh
Mijn alderliefste leyt/op't stercke Huys ghebonden/
Ghebonden alsoo seer/ ghelijck verachte Honden.
Och Lief/ mijns harten Lief/mocht ick gaen in u doot/
Mocht ick u met mijn ziel verlossen uyt u noot:
Had ick u/ als eertijts/ in dese blancke narmen/
Mocht ghy my met u borst/ en asem eens verwarmen.
Had ick de Donder nu/ en Blixem in mijn macht/
Ick wierp dit Huys te grondt/en dooden't al te nacht/
Dat my let by mijn Lief lichamelijck te komen/
Als't hoogh en dick ghebouw/ en diepe water stroomen:
Och Lief/ hoort nu de stem van u bedroefde Vrou/
En steeckt u hooft toch uyt/dat ick u eens aenschou/
En laet mijn hart toch door/ u lieffelijcke woorden
Ghesterven worden/ op dat my nu niet vermoorden
De swaericheden al/ en rou die over viel:
Mijn jongher hartjen en mijn seer benaude ziel/
Die alle bangheydt lijdt/ om u benaude lyden.
Eylaes ick sie vast om/ ick sie aen alle zyden:
'k Sie niet dat my vertroost/nochtans de troost is daer.
T.v.Sch. O Vroutjen vander Schilde/ wat droeve nieuwe maer/
Komt over my/ dat ick ghesloten leg in banden

Met swaere ysers aen mijn voeten en mijn handen/
Van wie sal ick hier van weer om toch zijn verlicht/
V.v.Sch. Mijn Lief van mijn/ mijn hart/ toont my u fier ghesicht.
Tijskēn v. Schilden steeckt het hooft uyt.
O fluxe jonghe lijf. Mijn hoop mocht ick u vryen/
Hoe komt mijn toeverlaet/ in dit benaude lyen?
T.v.Sch. O Vroutjen vander Schilde/ dat is alleen u schuldt/
Om dat ghy wilde draghen/ dat silver en verguldt:
Had ghyder willen laten/ u proncken en u pralen/
O lecker snoepery/ van wijdt en zijdt te halen:
Soo had ick niet ghesethen/ aen ysre banden vast/
Daer't kostelijck van u/ my dus me heeft belast.
Ick mocht dat seyl niet voeren op sulcken kleynen schuyt/
Daer om most ick gaen rooven/ en tyen op vryhuyt.
V.v.Sch. Is dat mijn danck/ dat ick u dus veer kom versoecken/
Fy my/ick mach den dagh en ooghenblick wel vloecken/
Doe't my schoot inden sin/ nae u te trecken heen/
Op een soo verren reys/vol druck en vol gheween/
Om met dit rooder goudt/ u liever op te weghen/
Als dat ghy sterven sout: dan 'tis my nu heel teghen.
O schemper spreecken sal/u helpen om den hals:
Adieu ick laet u daer/ ick blijf versien van als.
En van u rijcken roof/en suldy niet ghenieten.
T.v.Sch. Och Vroutjen vander Schilden/soud u dat niet verdrieten/
Dat my de Rabens aten/ de voghels groot en kleyn/
Daer ick te voren was/u liefste Lief alleyn.
V.v.Sch. Neen/neen: tot uwer eer sal icker laten maecken/
Een galgh van Cypres/ en behanghen die met laecken/
Van rootscharlaeckens kleur/en sticken dat met gout/
Oft radt/ waer op dat ghy/u jonghe lijf vertrout
Met roosjens root besteecken/soo meughdy mee wat proncken.
T.v.Sch. Och Vroutjen vander Schilde/laet liefd u hart ontfoncken/
En wordt medoghent Lief/ stilt toch u gramme moet/
Lecker. Nou Vrou/ bent ghy mal? ick rae u niet dat ghy't doet:
Wat onbeleefder vent is dat? hoe son dat keunen grover//schien?
Al stond ghy op de hooghste toren/ghy soud' u ellend niet over//siē
Soo ghy sulcken bock daer ghy van ontslagen zijt / weer an//slaet.
V.v.Sch. Nu laet sien Lecker. Wat praet ghy my van mijn man//quaet?
'k Weet niet wat ick doen wil/hoe'k het maeck het sal my smarten.
Lecker. Voort/ voort/ die uyt de ooghen is/ die is uyt der harten.

V.v.Sch. Och hoe seer ben ick begaen/ met mijn jonghe kinderen/
Die't soo dapper/ alsse oudt worden/ sal hinderen/
Dat haer Vader van Beuls handen is ghesturven.
Och Lecker/ ick en sal mijn leven/ niet meer durven
Met een vrolijck opghesicht/ de straet betreden.

Luy. Nu Vrou/ ghy droomt: weest maer te vreden/
't En sel jou an jou gang niet deren/ je selt daer van niet hincken/
't Js al best datse'm hier hanghen/ hy mocht aers t'huys stincken/
Wat meughje van eer praten/ die goet heeft/ die heeft eer/
En dat hebje; soo hebje van beyds; en wilje noch meer/
Hebben is hebben/ al de luy en zijn juyst niet soo nau keurs:
En vraghense jou hoeje aen't goet komt/ segt: comme vous autre Messieurs.
Of hebje een man ghebreck? je krijghter met een slingher//thien:
Wat die krijghje wel/ al woudt ghyder aen elcke vingher//ien:
Sulcken gladden ween alsje sult wesen/ met soo veel goet:
Ghy krijghter van vijfentwintich de keur/ hebt maer moet:
Maeckt gheen swaricheyt/ daer gheen swaricheyt en is.

V.v.Sch. Maer als wy t'huys komen/ soo salmer voor ghewis/
Al mee een Lietjen van singhen/ tot mijnder schandt en smaet/
Daer om vind ick goet/ dat ick mijn Vaderlandt verlaet/
En gae woonen op een plaets/ daer ick ben onbekent.

Lecker. Doesje dat Vrou/ soo benje al jou leven ghescheent:
Datje mient dat zijt daer niet sellen vernemen/
Je bent verdoolt: en daer tusschen soudt ghy t'huys verbremen;
En als ghyder dan alweer quam't/ sou't wesen als nou/
Daer om treckt t'huys/ soo doet ghy als een wyse Vrou;
En kreunt het jou niet/ of't volck met jou spot.

Luy. Wat Vrou/ 's morgens alsje op staet/ soo wrijft jou aensicht aen't (schot/
Dan wordje niet beschaemt/ van dien heelen dagh:
En datje sorght van een Lietjen te singen/ dat neemt wel verdragh/
Over een maent of een ding beurter wat nieus/ dan hebje rust:
Dus wilt weer nae huys reysen/ en leven nae jou lust/
Eer dat ghy hier van jou malle meedoogheutheydt/
Schandelijck verkracht wordt/ en treedt uyt jou groote vermo-gheutheydt/
't Welck jou nae soo seer soud rouwen/ als jou dit mach//rouwen:
Komt voort/ eerje siet datse van jou man een heylige dach//houwt/ binnen.

't Is hier 's avonts al wat naer te gaen langhes straet/
En ick heb plomp noch scherp by my/ daer ick my op verlaet/
Offer allijckwel een wangsnyer quam/ alsser hier veel waren/
Want het graeuw loopt leech/ om datter niet en is te varen:
En de krijgh is ghedaen/soo dat het gheboeft meest loopt leech/
Die ons hier wel dapper voort an bennen inde weech/
Want zy haer leeghe handen anders en weten gheen werch
Als van wat te kabassen/ en soo ick merck
De yppen te stellen/ den eenen avondt an den aer/
Nou nemen mijn Moers huyck/ nou de mantel van mijn Vaer:
Men soudt onmoghelijck houden/ datter nacht op nacht
Soo veel ghebeurt/ daerder sulcke stercke wacht
Altijt op straet is/als onse Ratelaers / die hebbē't wel dapper noest
Met een eyndt van een raechstock/en de dag in schie verroest:
Se sellen't je wel ofsien alle uyrs eens met een leelijck gheroep/
En dan voort een slaepjen te legghen / ergens in een donckere stoep/
Toch alle gaer doense soo niet/ maer wel de meeste/
Maer die Tijssen vander Schilde vinghen/ dat ware gheesten:
Ick ben soo blijdt/ datse die schelm hebben ghevanghen.
Nou sel ick niet school gaen: maer ick sel hem kijcken hanghen/
Dat sal hy hebben voor zijn rooven en voor zijn ruyten.
Daer is al een Lietjen of/ (ick ken't schier heel van buyten)
Dat daer een ghedicht heeft/dieder self by was/ doese'm vinghen.
Laet sien hoe begint het oock? jae: hoor toe/ick sel't jou singhen.

HEt is goe peys en breed in alle Duytsche Landen/
Sonder Tijssen van der Schilde/ (zijn lijf.
Die leyter te Delden gevangen// Hy leyter gevangen soo swaerlijc op
Die Vrouwe vander Schilde/zy lach op hoogher Tinnen/
Zy sach de Heeren de Borghers komen binnen/
Zy en sach daer Tijssen haer liefste boele niet/ Zy en sach daer/etc.

In dese steech segghense dat de beste Mostaert te koop//is/
En dat daer koomie Gijs woont/daer vā al de rijcke luy de loop//is
Daer wil ick mee gaen/ en beste'en een penning met een kruys/
En loopen de dwersstraet deur/ de kortste wegh nae huys.

binnen.

Ian ende Dirck, twee jonghers, spelende met kooten.

Ian.

Dirck Neef/ wilje mee/ de Stee-klock die luydt/
Terstont sellense nou gaen hanghen de guyt.
Steeckt je kooten stracx wegh/ en loopen wy heen.
Wel/ hoe stae je soo? Wil je mee/ seght jae of neen:
Hoe ist vaer; benje quaet? waerom? of je pruylt.
Jou/ jou: hy moet niet van zijn Moer: siet daer/ hy huylt.
Jou/ jou: hy moet niet: siet dat's een malle geck.

Dirck.

Niet veel te jouwen/ of ick smijtje voor je beck.
Ick moet wel: maer ick en wil niet: wat ist nou?
En of ick niet en most/ wat roert het jou?
Wat heb je mijn kooten te nemen? je mochtse late legghen.

Ian.

Wel hey/ schortje dat vaer/ je sout het maer segghen.
Ick wilse niet houwen/ 'k stackse tot flus toe in mijn sack.
Hou daer benne je kooten/ kom gaen wy nou strack/
Hoe nae miendeje dat ickseje al deghelijcken ontnam?

Dirck.

Ja'k seecker: Maer waer sel hy hangen? Buyte/of op den Dam.

Ian.

Ick en weet het niet/ terstont sellen wy't wel sien.
Laete wy gaen loopen heen/ en tyen op de bien/
Soo kryghe wy een goe plaets/ op een luysen of op het schavot.

Dirck.

Daer koom je niet op: de deur van't Stadthuys is in't slot/
Laete wy liever gaen staen/ after op onse juck.

Ian.

Neen: ick wil hier blyven/ mislijck wat ghelucck
Datter noch komt: Hier benne wyder dichte by.
Siet daer by get. Hier: loope wy wat aen d'een zy.
Siet daer de Schout mit zijn Rackers/ daer isser al veul.
Kijck hoe moy is Tijssen vander Schilden: Kijck wat een fat-
soentje van een Beul.

Het

Het Vonnis.

TOt gheriff vanden Koopman en Huysluy ten platten lande
Is eensdeels de Vrede getroffen/ tusschen ons en onse vyanden
Om te verhinderen de groote en schadelijcke tochten/
Want veel luyden (die onnoosel waren) om lijf en leven brochten/
Oock om haer goet/ als alle haer tytelijcke haven
Daer 's menschen hart ghemeenlijck in leyt begraven.
Soo dan/ om dese groote schade te verhoeden/
Als oock om te versoeten eenighe verbitterde ghemoeden/
Hebben de goede Heeren/ sonder lang daer op te sloffen/
(Doe't haer aenghebođen is) een vaste Vrede ghetroffen/
Op dat elck op't zyne weer onbeschadicht soud leven:
Soo ist nochtans dat eenighen haer hebben begheven
Op onse heyde een overtocht van veel waren/
Om den reysenden man met groote schade te beswaren/
Als dese Tijssen vander Schilden die't elck maeckten moe/
En daer over ghegrepen is van onsen Roode Roe/
En tot Delden ghebracht op't Huys ghevanghen/
Waer hy by den Raedt aldaer/ veroordelt is te hanghen/
Om alsoo rust te hebben voor altijt/ of voor een langhe wijl/
Actum den 17en November/ anno 1613/ na de Nieuwe stijl.

Beul. Neemt hier een spieghel aen/ dus gae'ker mee deur//gasten/
Ick meen dat volck/ die om de hoeck van een aer mans deur//tastē
En halen met een krommen ellenboogh/ al wat los is na'er/
Wtghesept Meulensteenen/ die zijn haer te swaer/
Welverstaende/ als se op haer plat//legghen/
Dan machmense haer wel vertrouwen/men sou immer dat//seggē
En noch wordense ghestolen/ deur haer arghe list/
Snick volck doet het jou/sooder flus yemandt zijn buyl mist.

T B E-

St. v. ghr. 15:6.

'T B S L U Y T.

Ghelijck in een Toonspel alle de spelende persoonen
Haer tot het rechte spels besluyt juyst niet en vertoonen/
Noch oock gheen een persoon alle ghelijck en spelen:
Maer d'een is een rechveerdighen/ d'ander een geneycht tot stelen/
D'een is een gheluckighe/ d'ander rampsaligh en vol ongheval/
Soo zijn oock de menschen hier beneden in dit droeve dal/
't Welck maer een groot spel is/ daer wy allegaer
Ons personagie uyten/ niet ghelijckelijck/ maer d'een nae den aer:
Niet alleens/ maer d'een Godtvreesend/ milt aen den armen:
D'ander Godloos/ gierich/ sonder eenich erbarmen/
En met der tijt soo veer verdwaelt/ en in sonden verwart/
Dat hy elcx goet wil/ tot voldoening van zijn begheerlijck hart/
't Welck als een duyvel nimmermeer kan worden versaet.
And'ren (maer seer weynich) geneycht tot vermind'ring van staet/
Die hebben ghenoech/ en zijn altijt vernoecht/
En looven Godt/ 't is dan hoe dat hy't oock voecht.
Dan zijnder noch die al 's werelts goet achten ghemeen/
En souden dat noch garen bevestighen met schriftuerlijcke re'en:
Want elck de schrift gaern na zijn doen wat soud buyghen/
En daer een By honich uyt treckt/ daer sal een spin fenijn uyt suy-
Waer aen hy ten lesten nochtans al selver aen barst/ (ghen/
Soo wordt oock een boose van zijn kleyn gheachte quaet geparst/
Dat hem steets wroecht/ en ten lesten brenght in noot/
En straft sulcken sondaer met dus een smadelijcken doot:
Waer om elck speelder in dit groote spel/
Wel naerstich toe sie/ dat hy zijn personagie speel wel/
En nae't begheeren des Factoors/ die't al wel heeft gheschickt/
En op elcx spelen/ 't gantsche spel deurmickt:
Soo wie dan wel spelen/ over die is hy als een milde:
Maer die qualijck speelt/ ghelijck als Tijssen vander Schilde/
Die krijght oock sulck quaet loon/ of diergheliijcke:
Nu ick mach t'huys gaen/ en morghen weer komen kijcken.

EYNDE.